

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

EKONOMİK GÖRÜNÜM

**Erdem Başçı
Başkan**

**21 Eylül 2012
Kocaeli Sanayi Odası, Kocaeli**

Sunum Planı

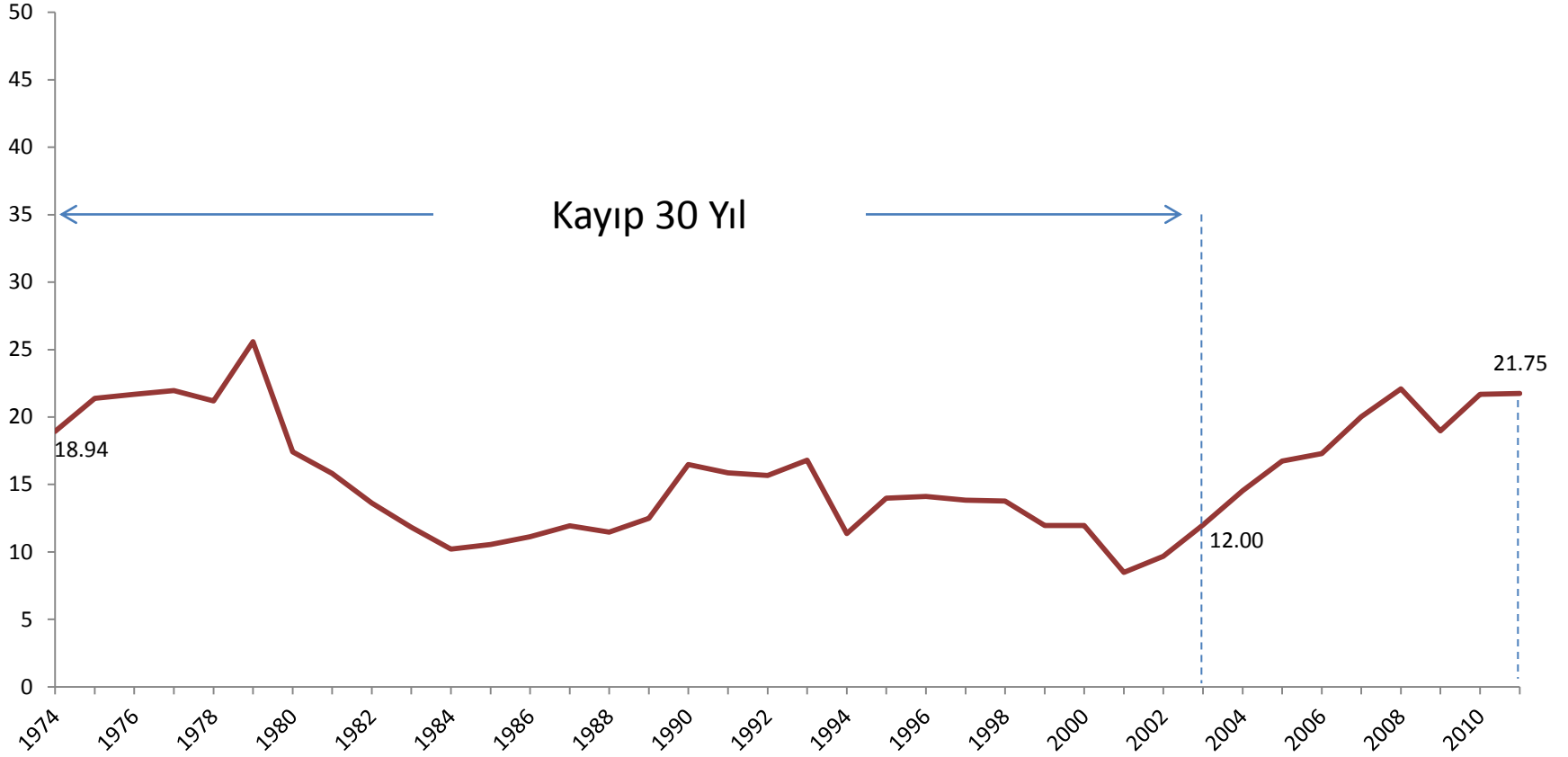
- I. Büyümenin Üçlü Sacayağı
- II. Küresel Ekonomik Gelişmeler
- III. Para Politikası
- IV. Dış Denge
- V. Büyüme
- VI. Enflasyon

Büyümenin Üçlü Sacayağı

1. Fiyat İstikrarı
2. Finansal İstikrar
3. Verimlilik Artışı

Kişi Başına Düşen Gelir: Türkiye

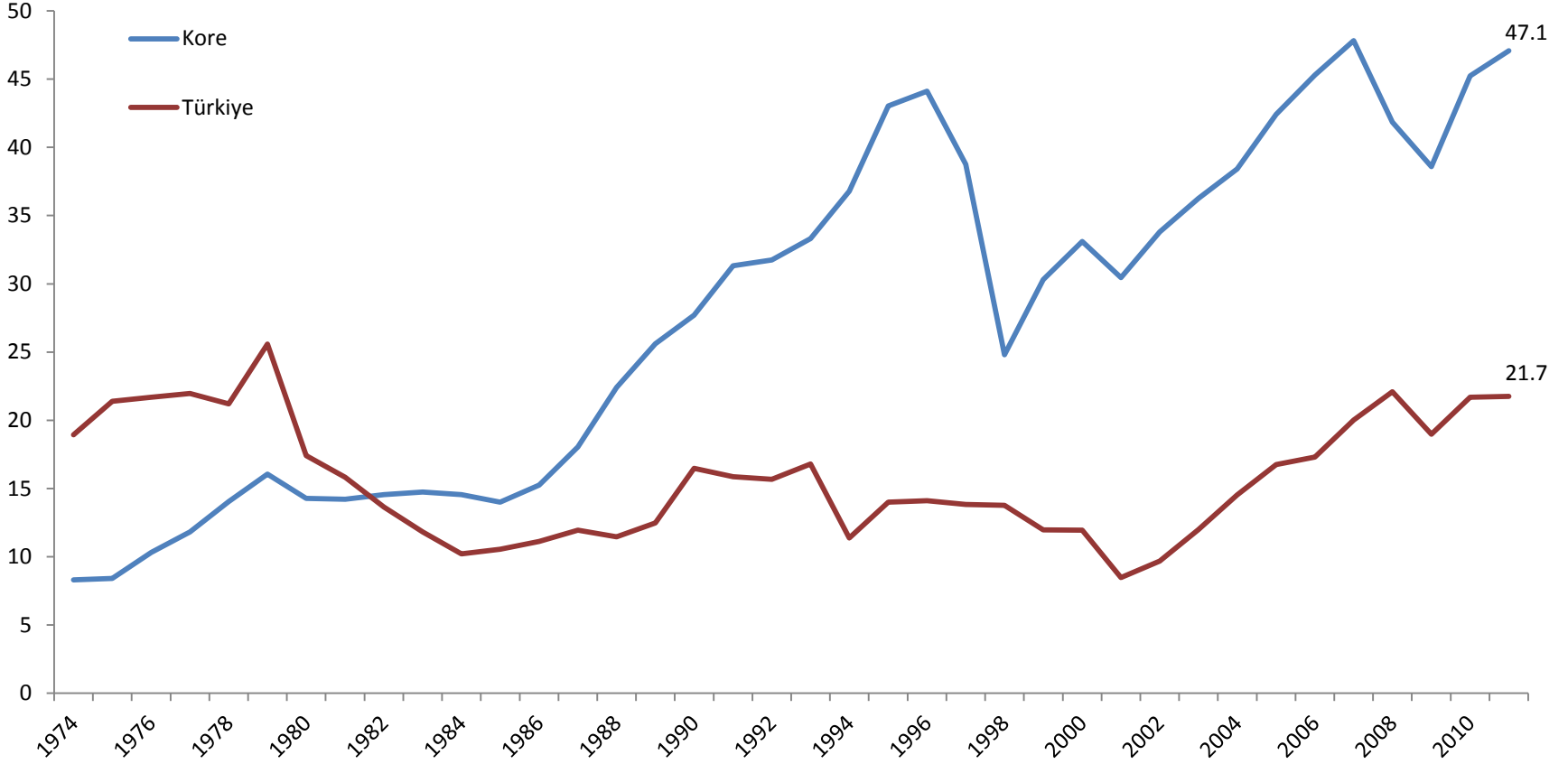
Türkiye'de kişi başına gelirin ABD'de kişi başına gelire oranı
(Yüzde)

Kaynak: BM, TCMB.

Türkiye ve Kore

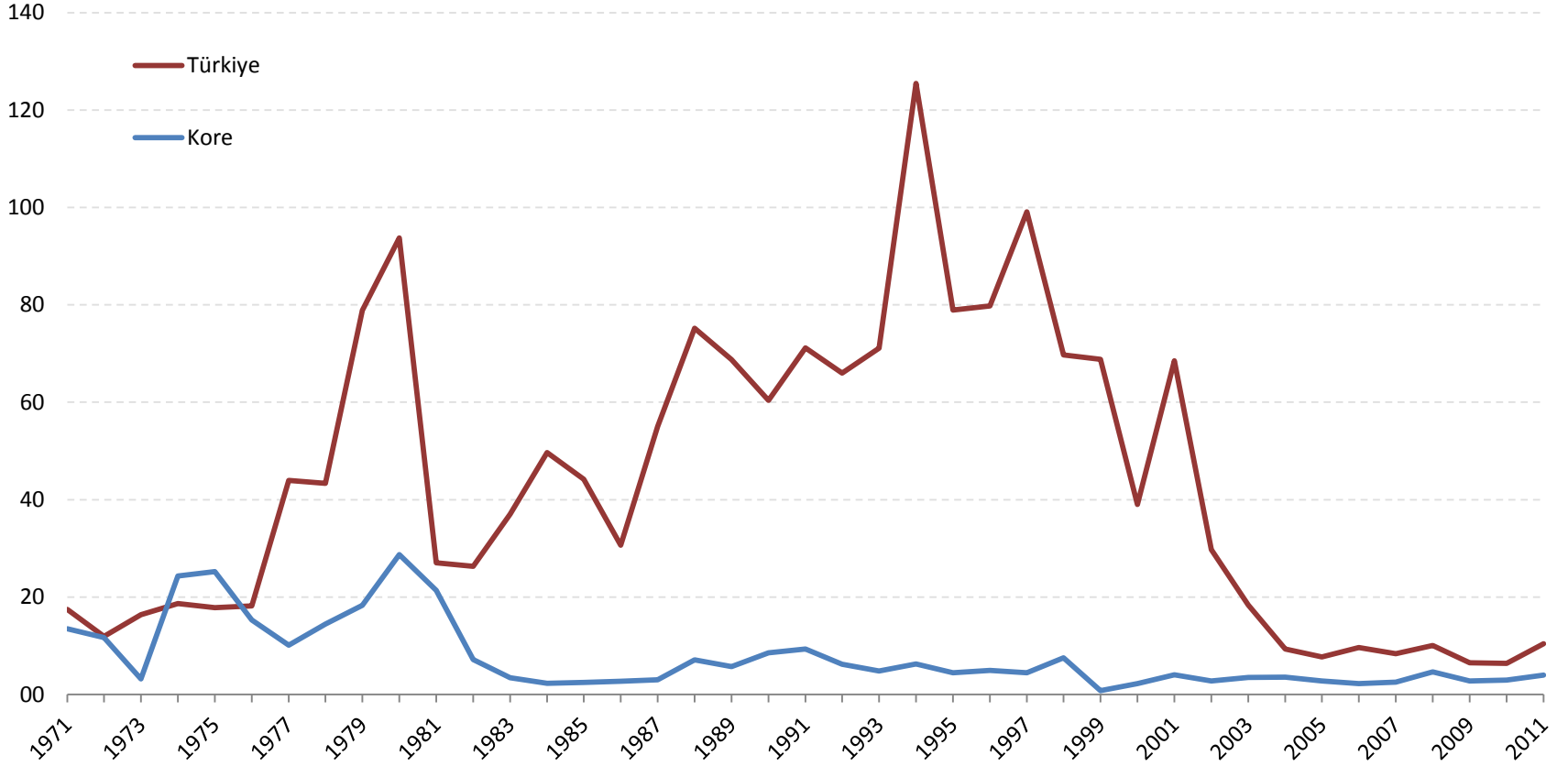
Kişi başına gelirin ABD'de kişi başına gelire oranı (Yüzde)

Kaynak: BM, TCMB.

Türkiye ve Kore

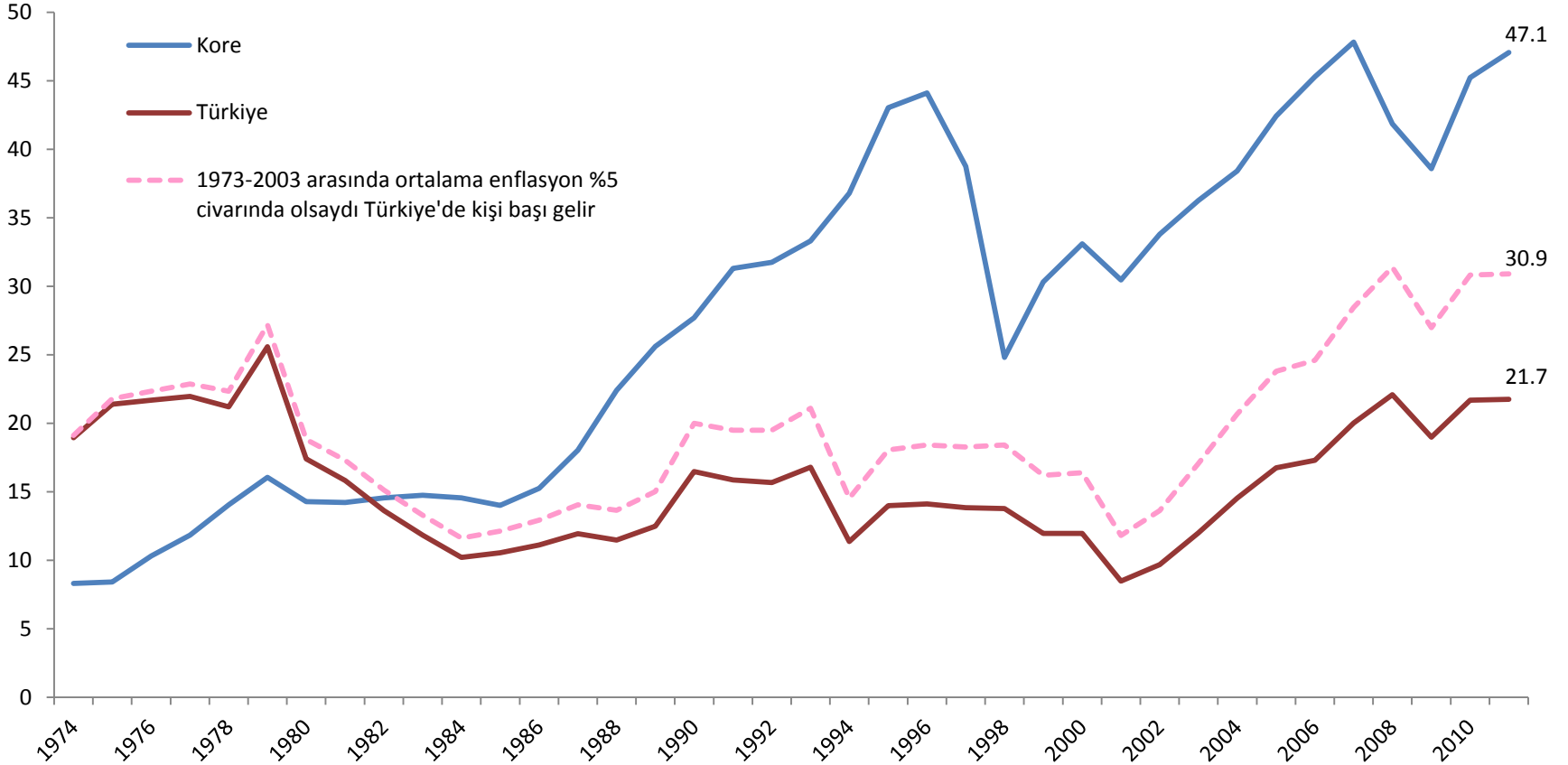
Enflasyon (Yüzde)

Kaynak: Kore Merkez Bankası, TCMB.

Türkiye* ve Kore

Kişi başına gelirin ABD'de kişi başına gelire oranı (Yüzde)

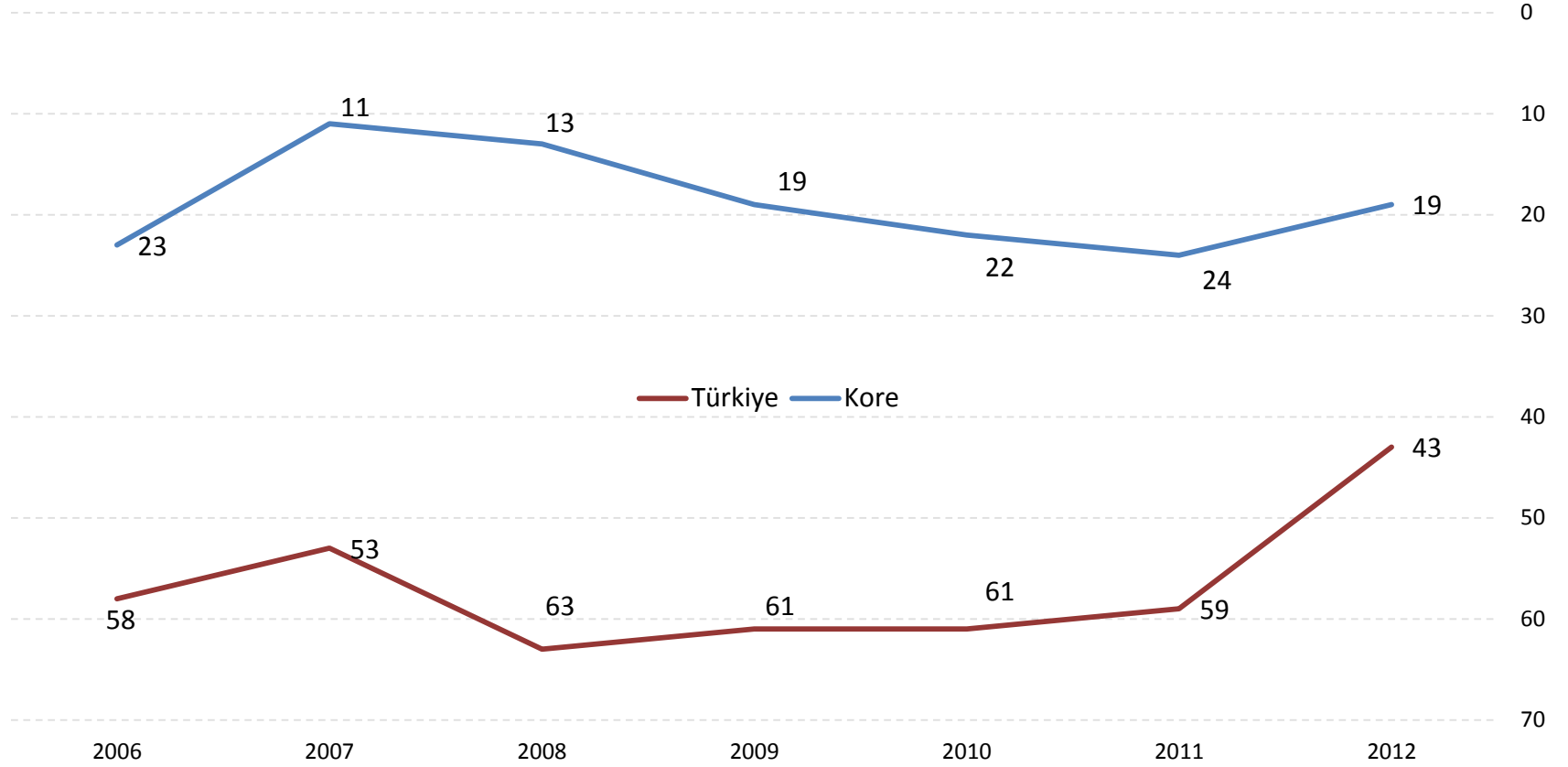

Kaynak: BM, TCMB.

*Türkiye'de 1973 and 2003 arası ortalama enflasyon %54.5.
Barro, Robert J. (1995). "Inflation and Economic Growth" makalesine göre her %10 fazla enflasyon yaklaşık büyümede ortalama %0.25'lik bir azalmaya sebep oluyor.

Rekabet Gücü: Kore ve Türkiye

Küresel Rekabet Gücü Endeksi (Sıralamalar)

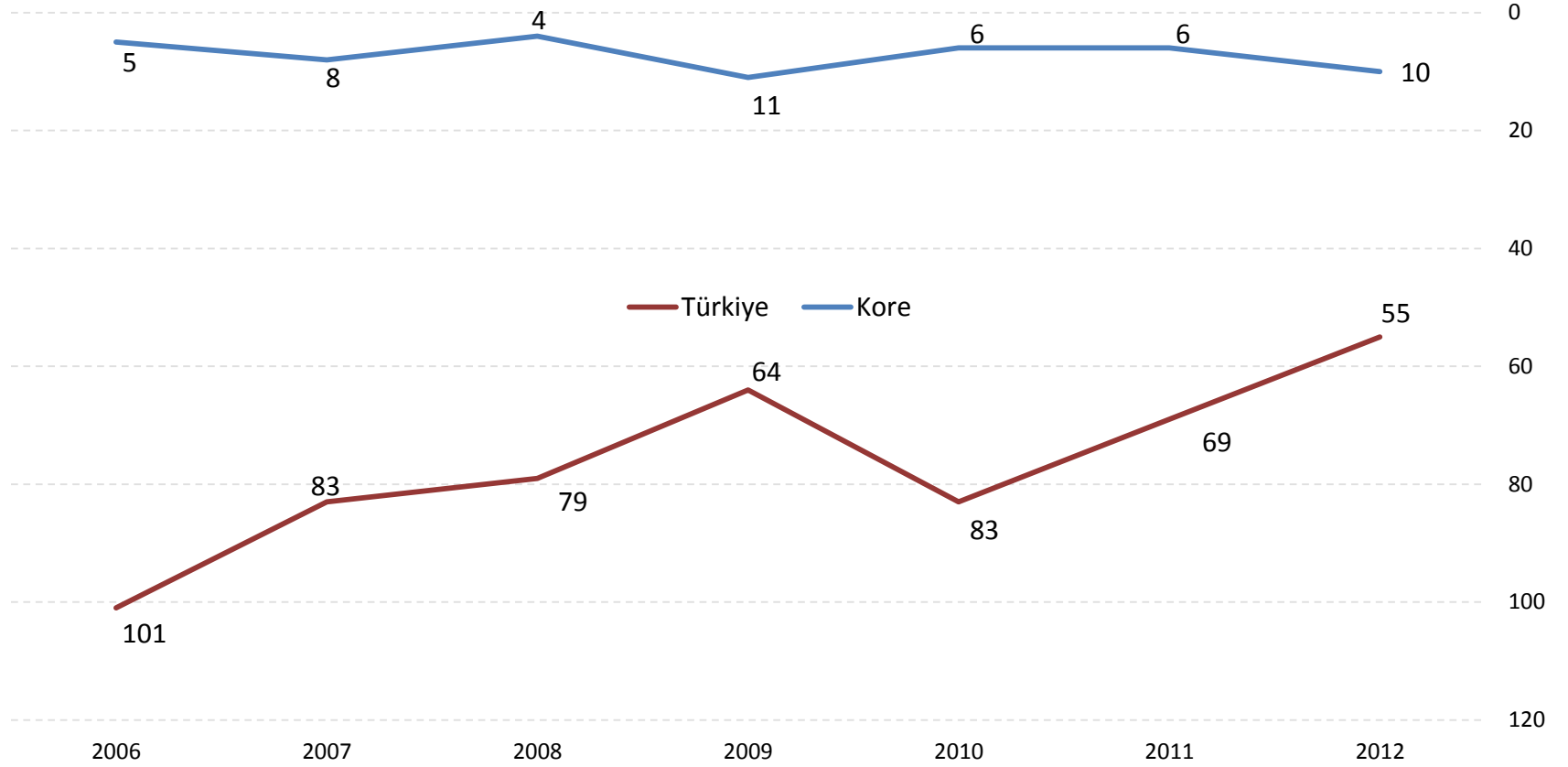

Kaynak: World Economic Forum (WEF).

Rekabet Gücü: Kore ve Türkiye

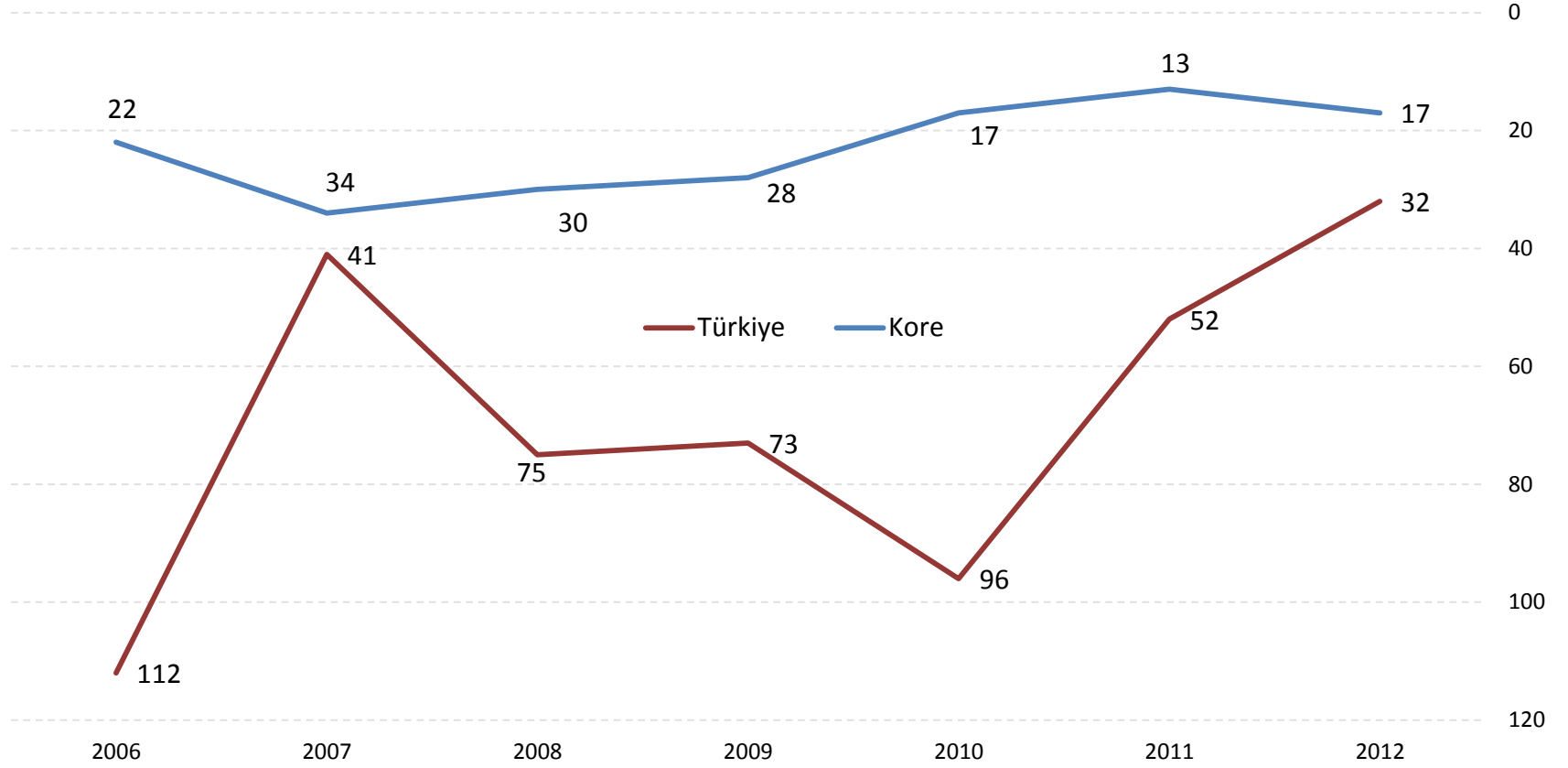
Makroekonomik Ortam (Sıralamalar)

Kaynak: WEF.

Rekabet Gücü: Kore ve Türkiye

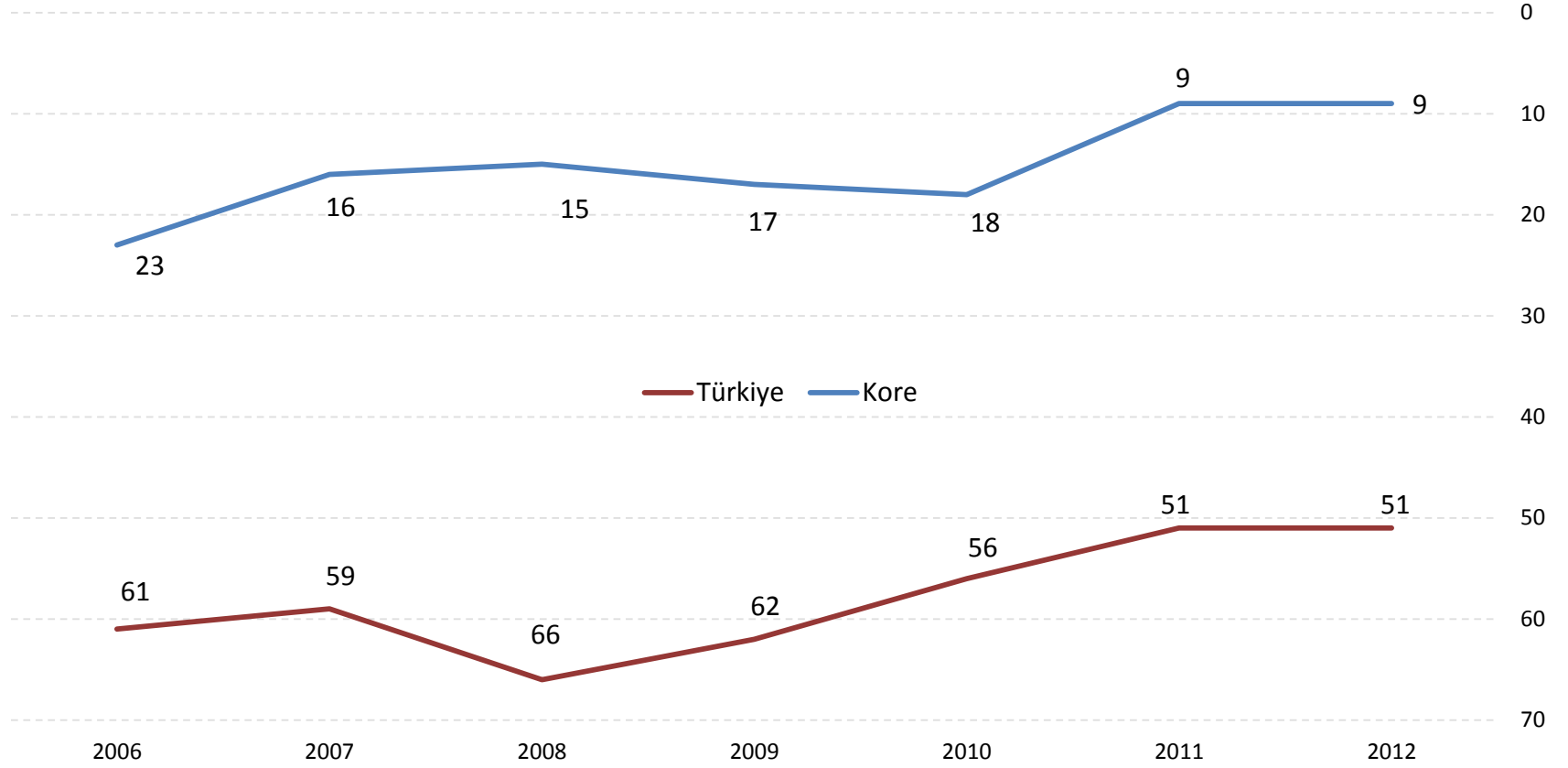
Bütçe Dengesi (Sıralamalar)

Kaynak: WEF.

Rekabet Gücü: Kore ve Türkiye

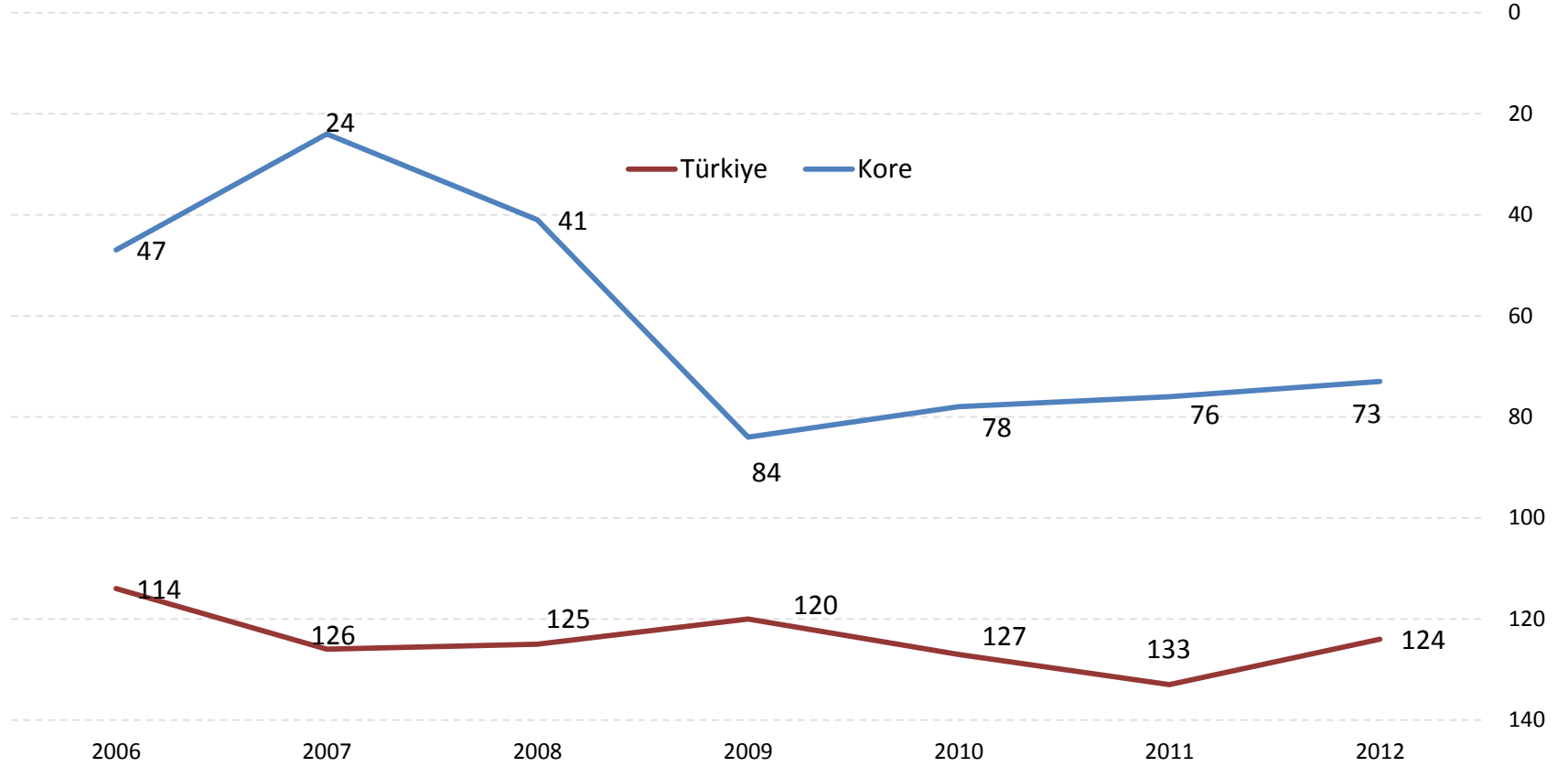
Altyapı (Sıralamalar)

Kaynak: WEF.

Rekabet Gücü: Kore ve Türkiye

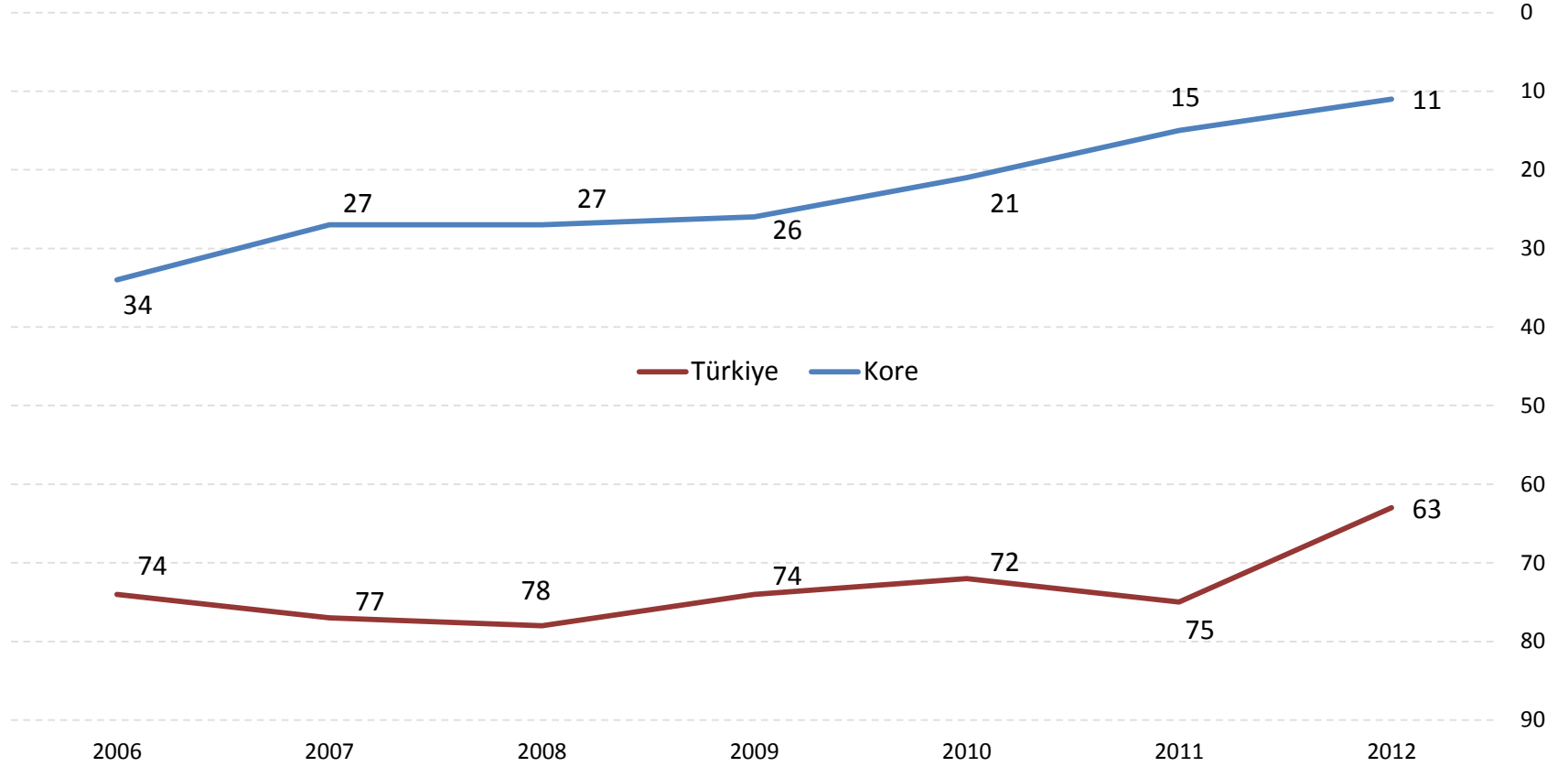
İşgücü Piyasası Etkinliği (Sıralamalar)

Kaynak: WEF.

Rekabet Gücü: Kore ve Türkiye

Temel Eğitim ve Sağlık (Sıralamalar)

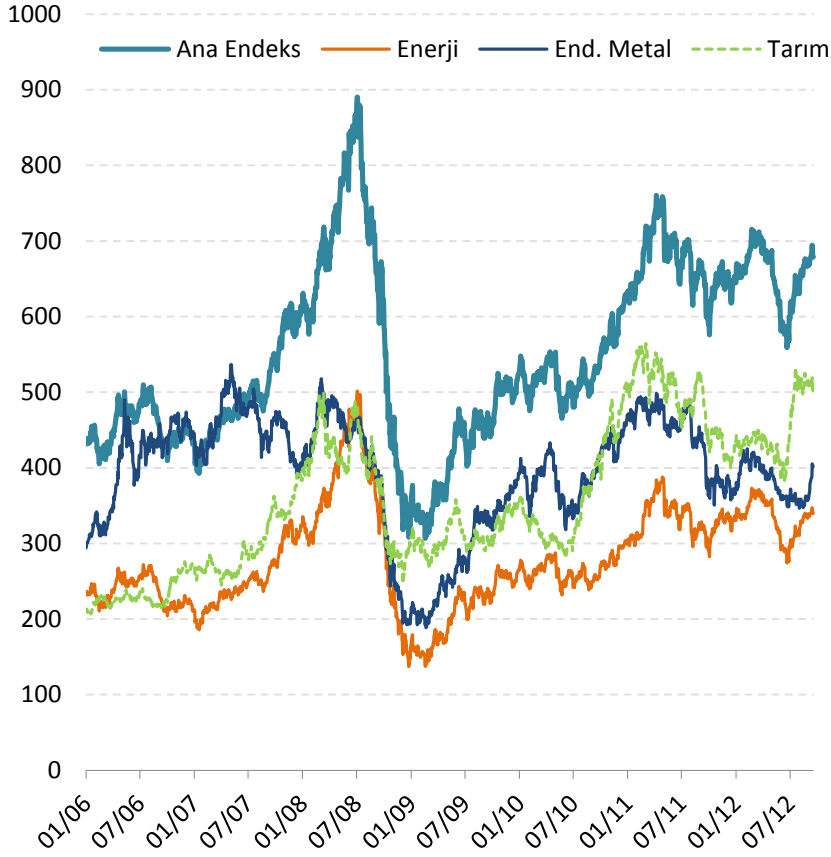

Kaynak: WEF.

KÜRESEL EKONOMİK GELİŞMELER

Küresel Enflasyon

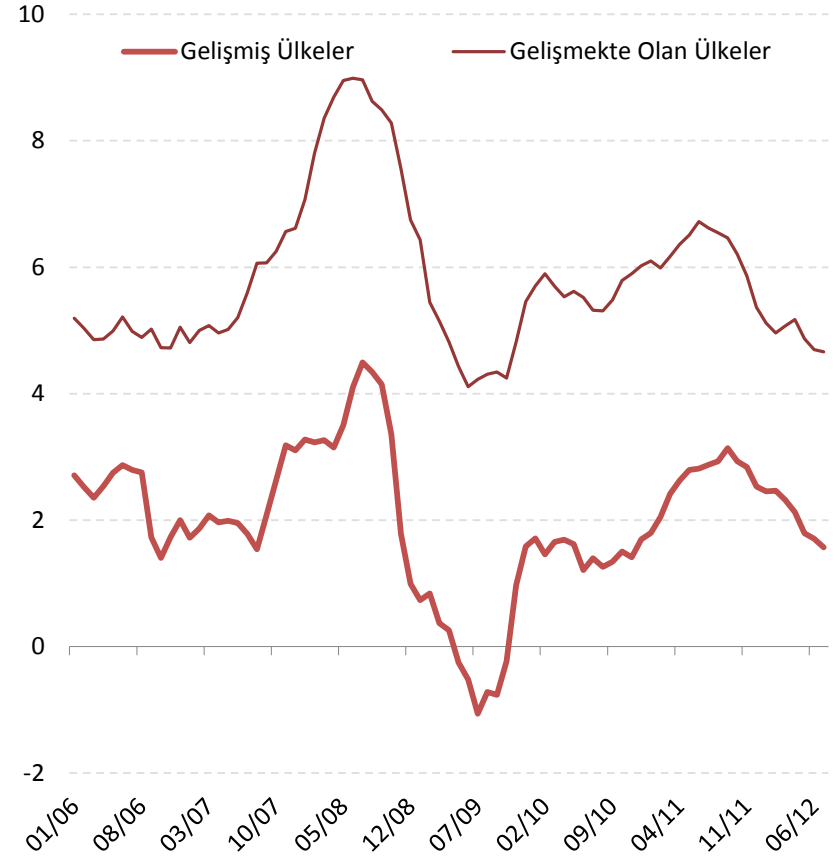
Emtia Endeksleri

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Son Veri: 18 Eylül 2012

TÜFE Enflasyonu (Yıllık, Yüzde Değişim)

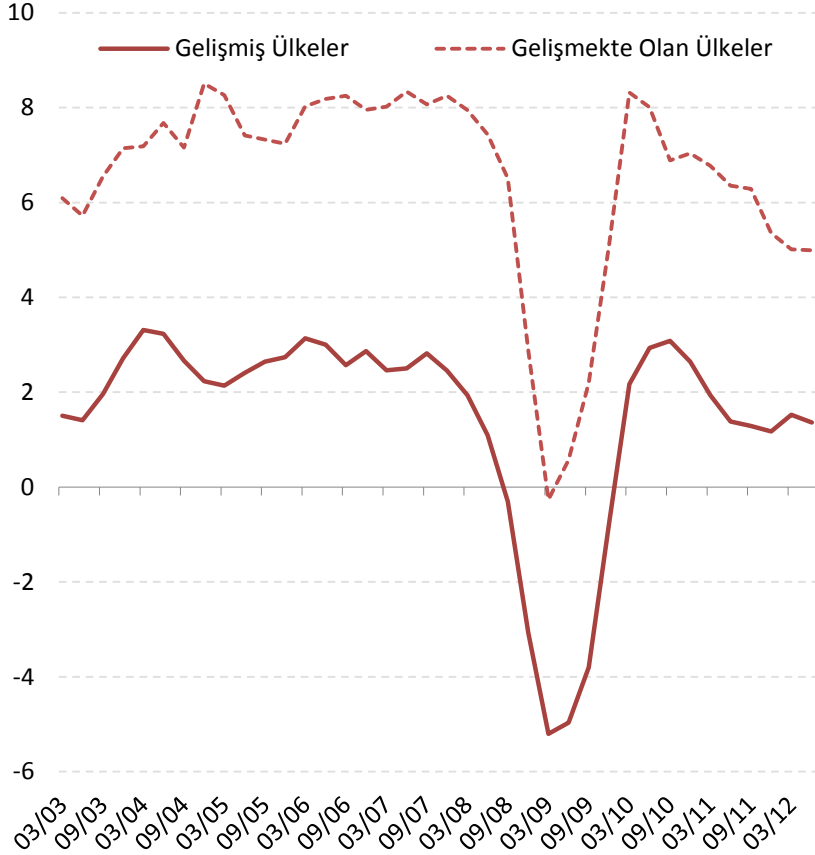

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

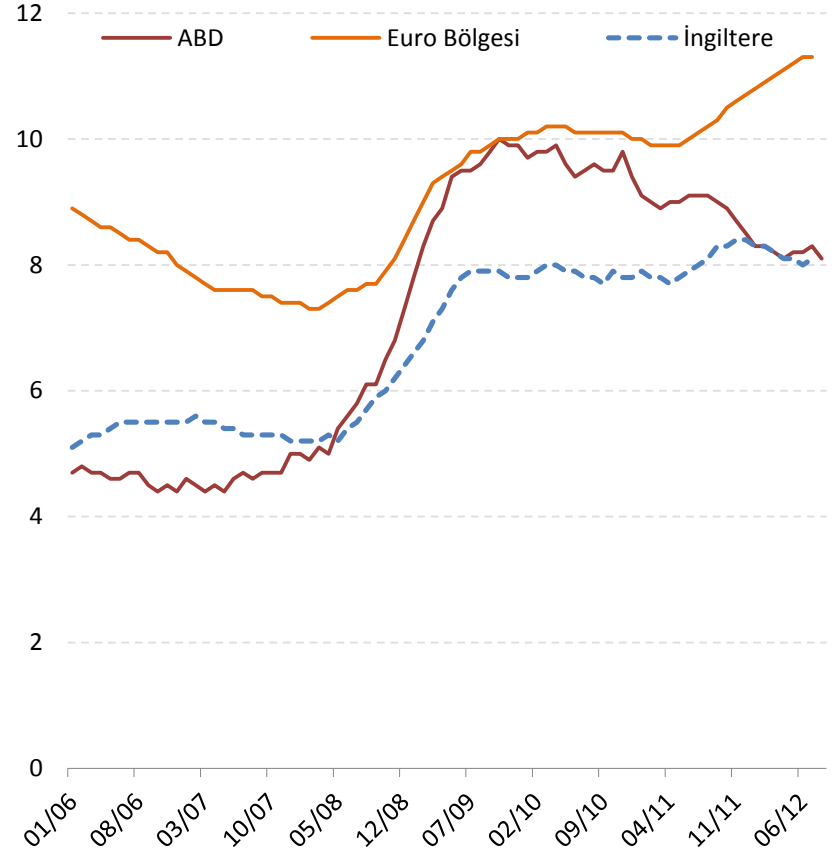
Son Veri: Temmuz 2012

Küresel Büyüme ve İstihdam

Toplulaştırılmış Büyüme Oranları* (Yıllık, Yüzde Değişim)

Gelişmiş Ülkelerde İşsizlik Oranları (Yüzde)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

*Toplulaştırma yapılırken ülkeler GSYİH değerlerine göre ağırlıklandırılmıştır.

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Son Veri: Temmuz 2012

Büyüme Öngörüleri

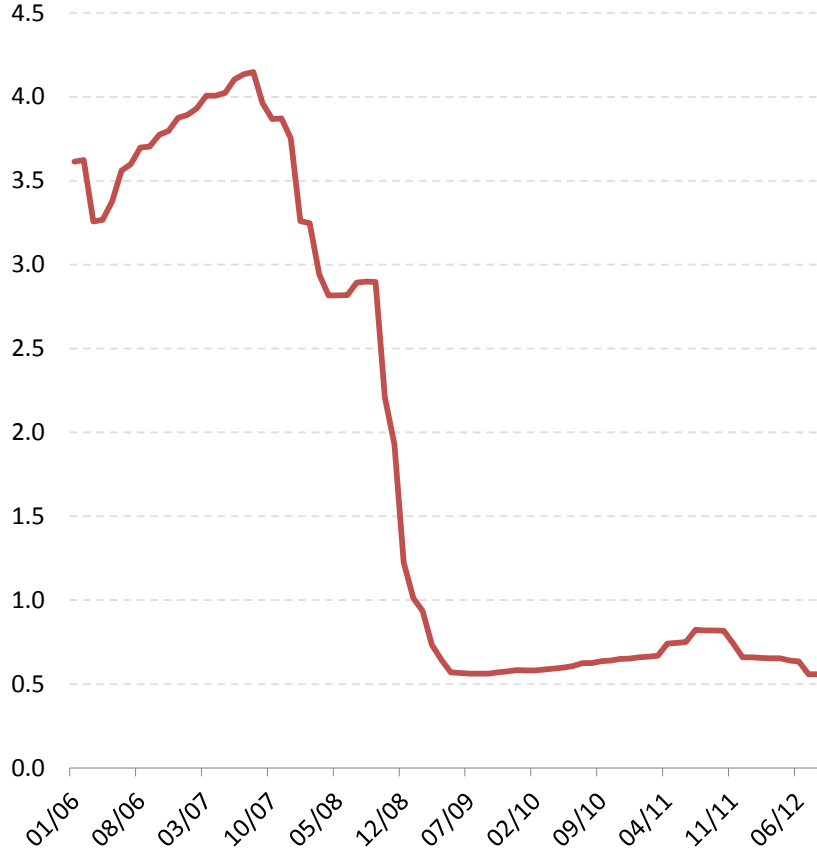
Consensus Forecasts Büyüme Tahminleri

	2012			2013		
	Temmuz	Ağustos	Eylül	Temmuz	Ağustos	Eylül
Dünya	2.5	2.6	2.6	2.9	2.9	2.8
<i>Gelişmiş Ülkeler</i>						
ABD	2.1	2.2	2.2	2.3	2.1	2.1
Euro Bölgesi	-0.5	-0.5	-0.5	0.5	0.3	0.2
Almanya	0.9	0.9	0.8	1.3	1.2	1.0
Fransa	0.2	0.1	0.1	0.7	0.5	0.4
İtalya	-2.0	-2.1	-2.2	-0.3	-0.5	-0.6
İspanya	-1.7	-1.7	-1.6	-0.9	-1.4	-1.4
Yunanistan	-6.8	-6.7	-6.3	-2.6	-3.2	-3.3
İrlanda	-0.3	-0.1	0.1	0.9	1.0	1.2
Portekiz	-3.4	-3.5	-3.4	-2.2	-2.4	-2.2
İngiltere	0.1	-0.2	-0.3	1.6	1.4	1.3
Japonya	2.5	2.5	2.4	1.4	1.4	1.3
<i>Gelişmekte olan Ülkeler</i>						
Asya-Pasifik	6.4	6.3	6.1	6.9	6.8	6.7
Çin	8.1	7.9	7.7	8.4	8.3	8.1
Hindistan	6.3	6.1	5.9	7.2	7.1	6.9
Latin Amerika	3.3	3.0	2.9	4.0	3.8	3.8
Doğu Avrupa	2.7	2.7	2.8	3.4	3.3	3.3
Türkiye	2.7	2.8	2.9	4.3	4.3	4.3

Kaynak: Consensus Forecasts.

Politika Faizleri

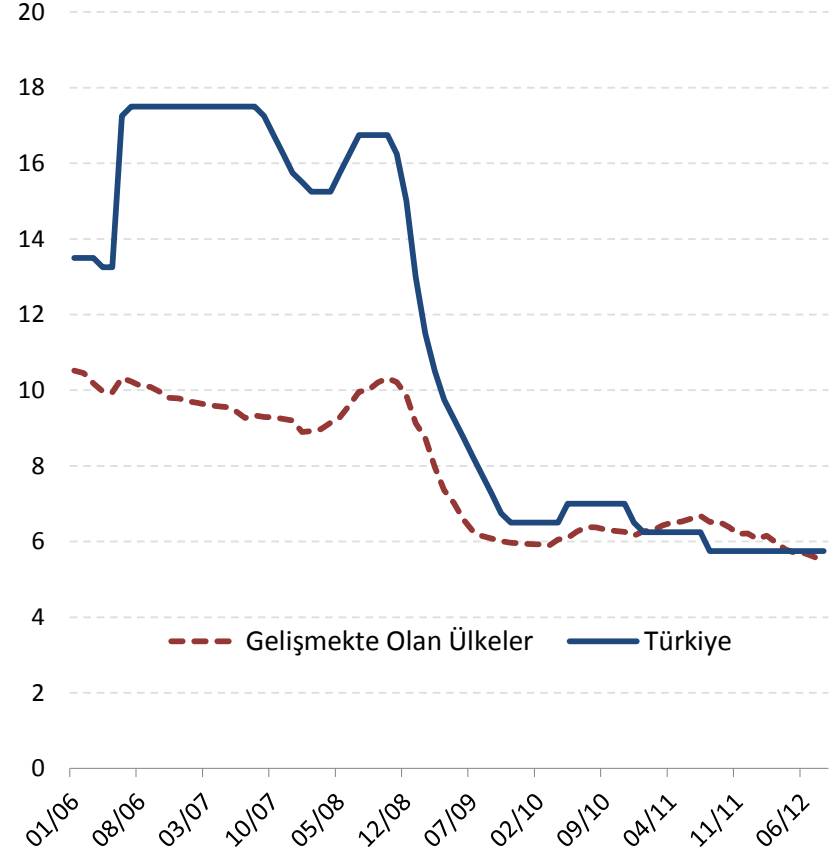
Gelişmiş Ülkeler (Yüzde)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Gelişmiş Ülkeler: ABD, Euro B., Japonya, İngiltere, Kanada, G. Kore, Avustralya, İsviçre, İsveç, Norveç, Danimarka, Hong Kong, İsrail, Yeni Zelanda.

Enflasyon Hedeflemesi Yapan Gelişmekte Olan Ülkeler (Yüzde)

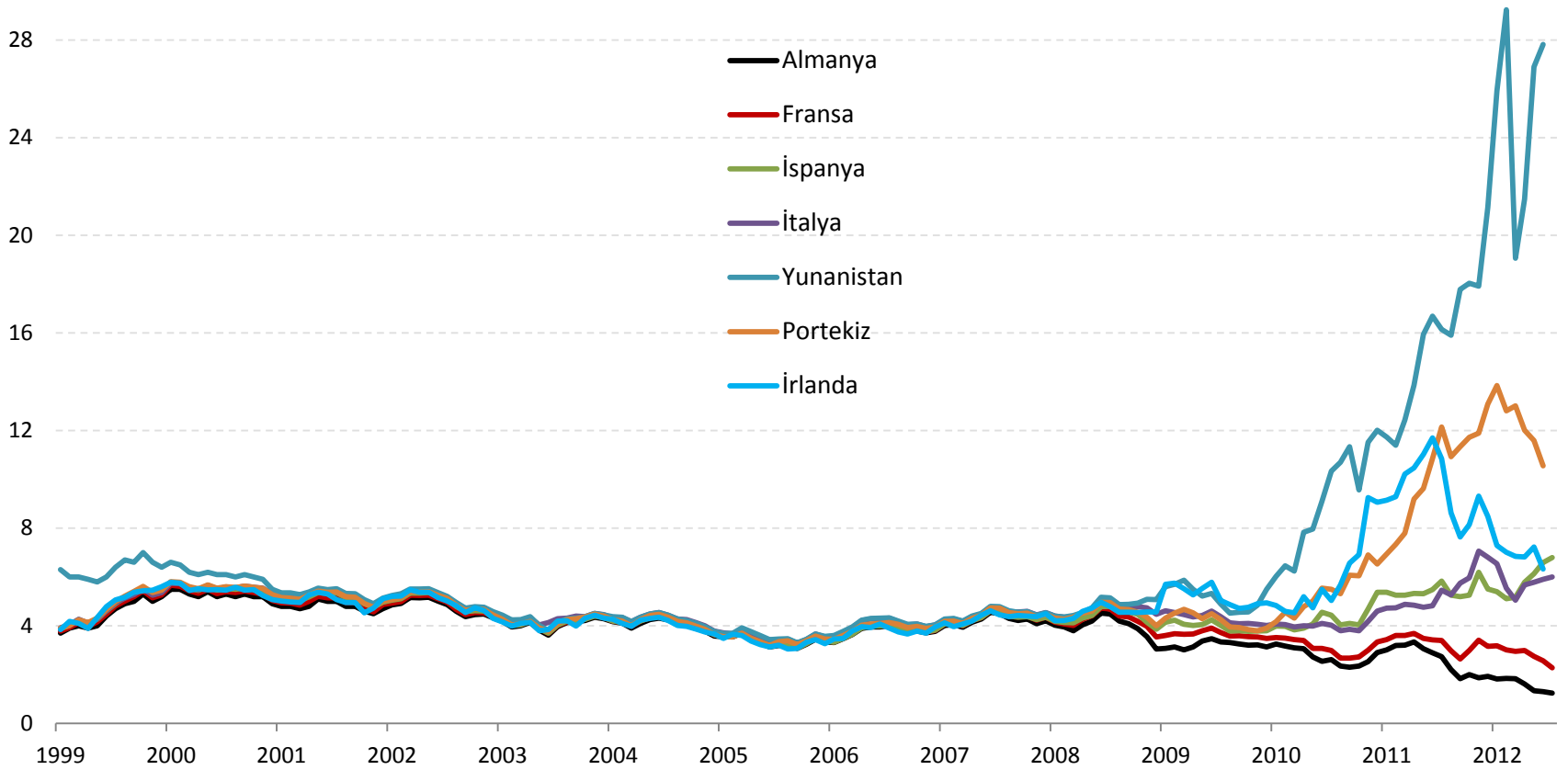

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Gelişmekte Olan Ülkeler: Brezilya, Meksika, Polonya, Endonezya, G. Afrika, Tayland, Çek Cum., Kolombiya, Macaristan, Romanya, Filipinler.

Euro Bölgesi: Faiz Oranları

10 Yıllık Tahvil Faizleri (Yüzde)

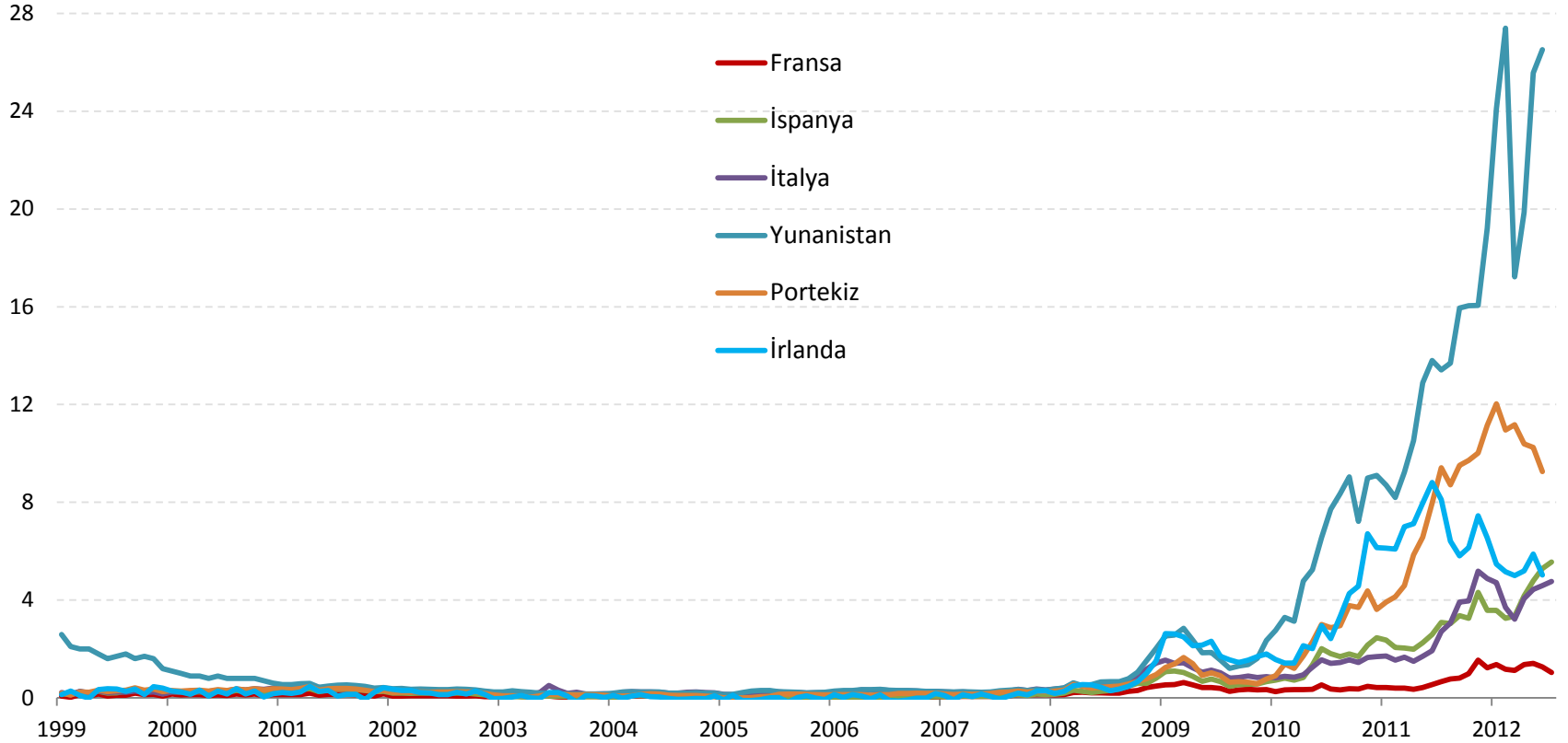

Kaynak: Bloomberg, Datastream, TCMB.

Son Veri: Temmuz 2012

Euro Bölgesi: Risk Primleri

10 Yıllık Tahvil Risk Primleri* (Yüzde)

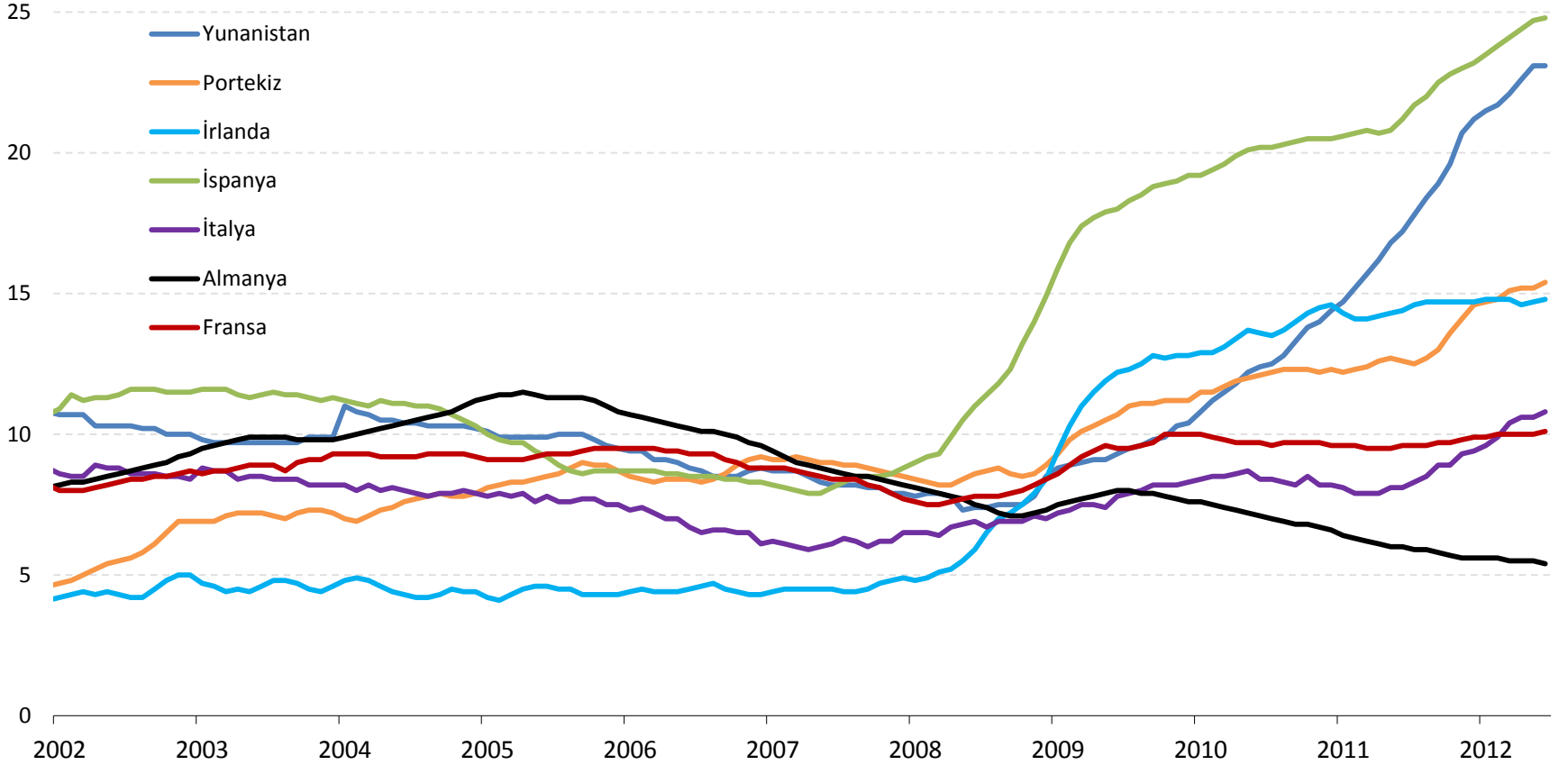

Kaynak: Bloomberg, Datastream, TCMB.

*Ülke tahvillerinin 10 yıllık Alman tahvillerinden getiri farkı
Son Veri: Temmuz 2012

Euro Bölgesi: Risk Primi ve İşsizlik

İşsizlik Oranları (Yüzde)

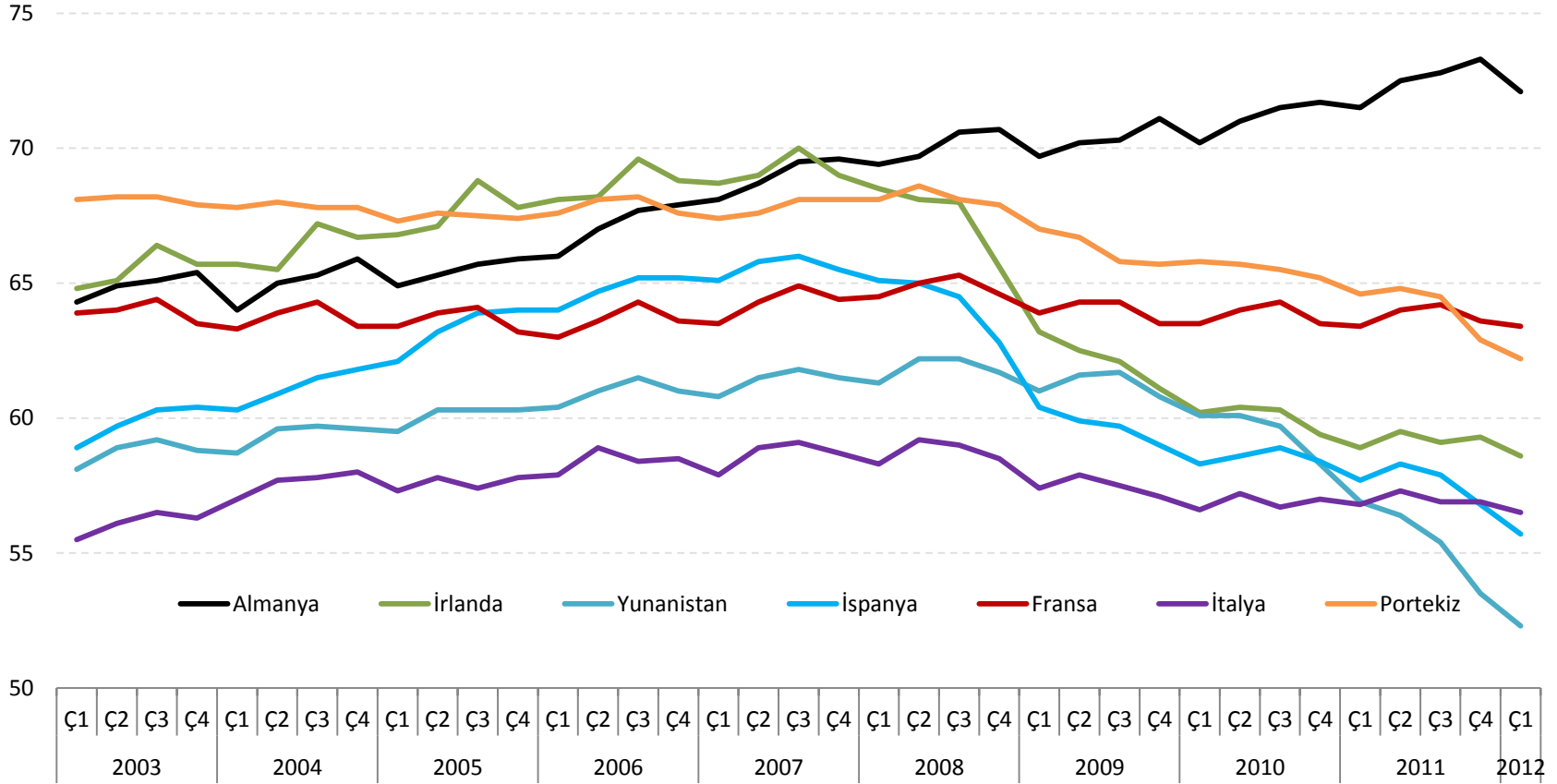

Kaynak: Bloomberg, Eurostat, TCMB.

Son Veri: Haziran 2012

Euro Bölgesi: Risk Primi ve İstihdam

İstihdam Oranları (Yüzde, 15-64 Yaş)

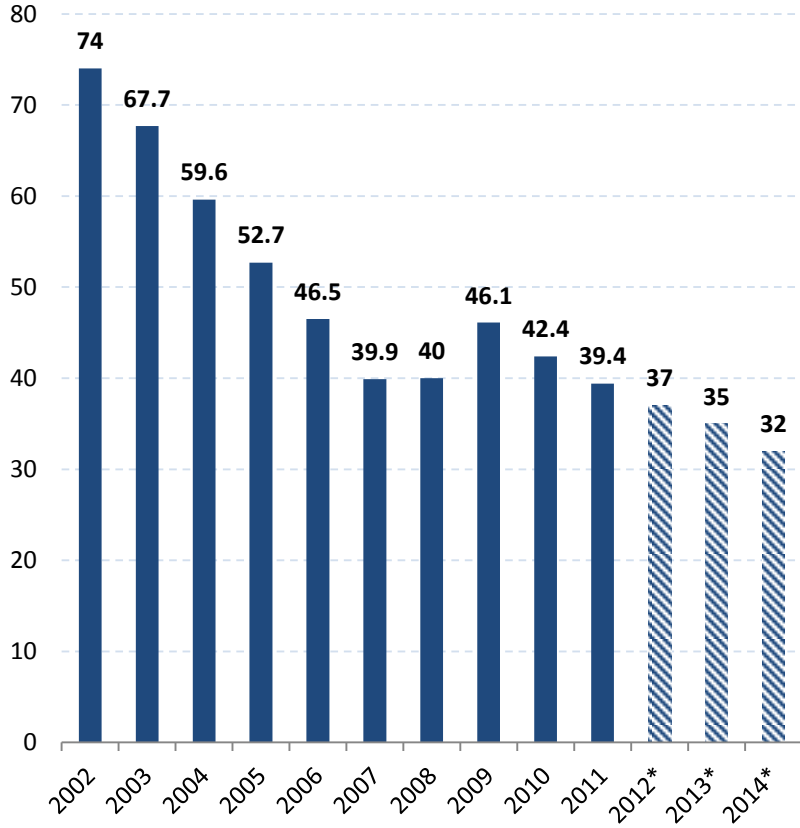

Kaynak: Eurostat, TCMB.

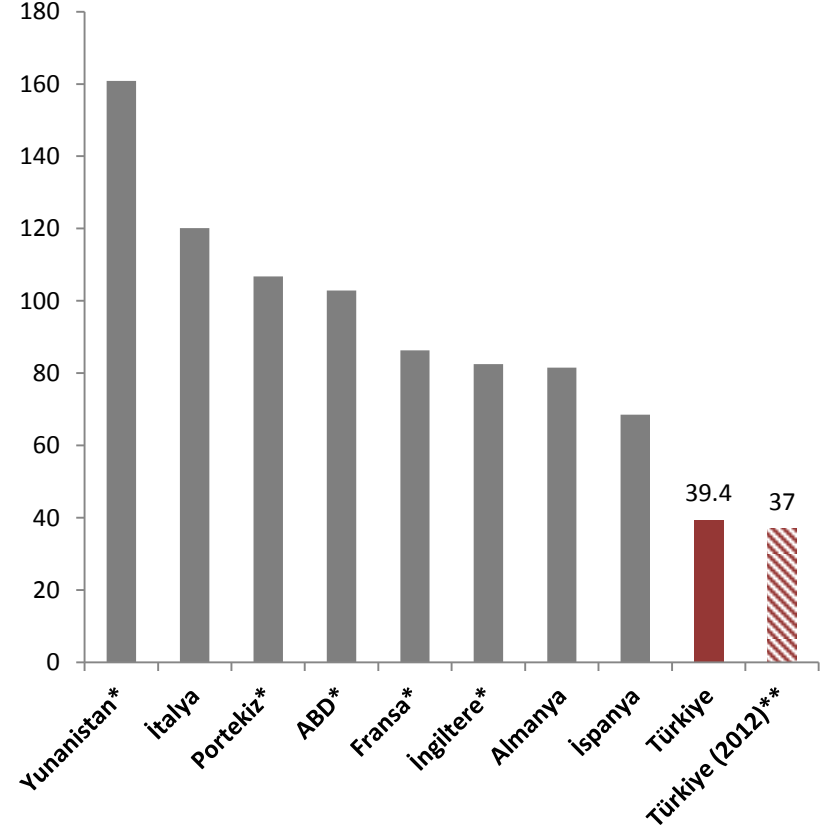
Son Veri: 2012 Ç1

Türkiye: Kamu Borcu

AB Tanımlı Kamu Borç Stoku (GSYH'ye Oran)

Ülkelerin Kamu Borçları (GSYH'ye Oran, Yüzde, 2011)

Kaynak: Hazine, TCMB

*OVP tahminleri (2012-2014)

Kaynak: IMF WEO, Kalkınma Bakanlığı, TCMB.

*IMF tahmini
**Türkiye 2012 değeri OVP'den alınmıştır.

Türkiye: Risk Primi

Türkiye-ABD 10 Yıllık Tahvil Farkları

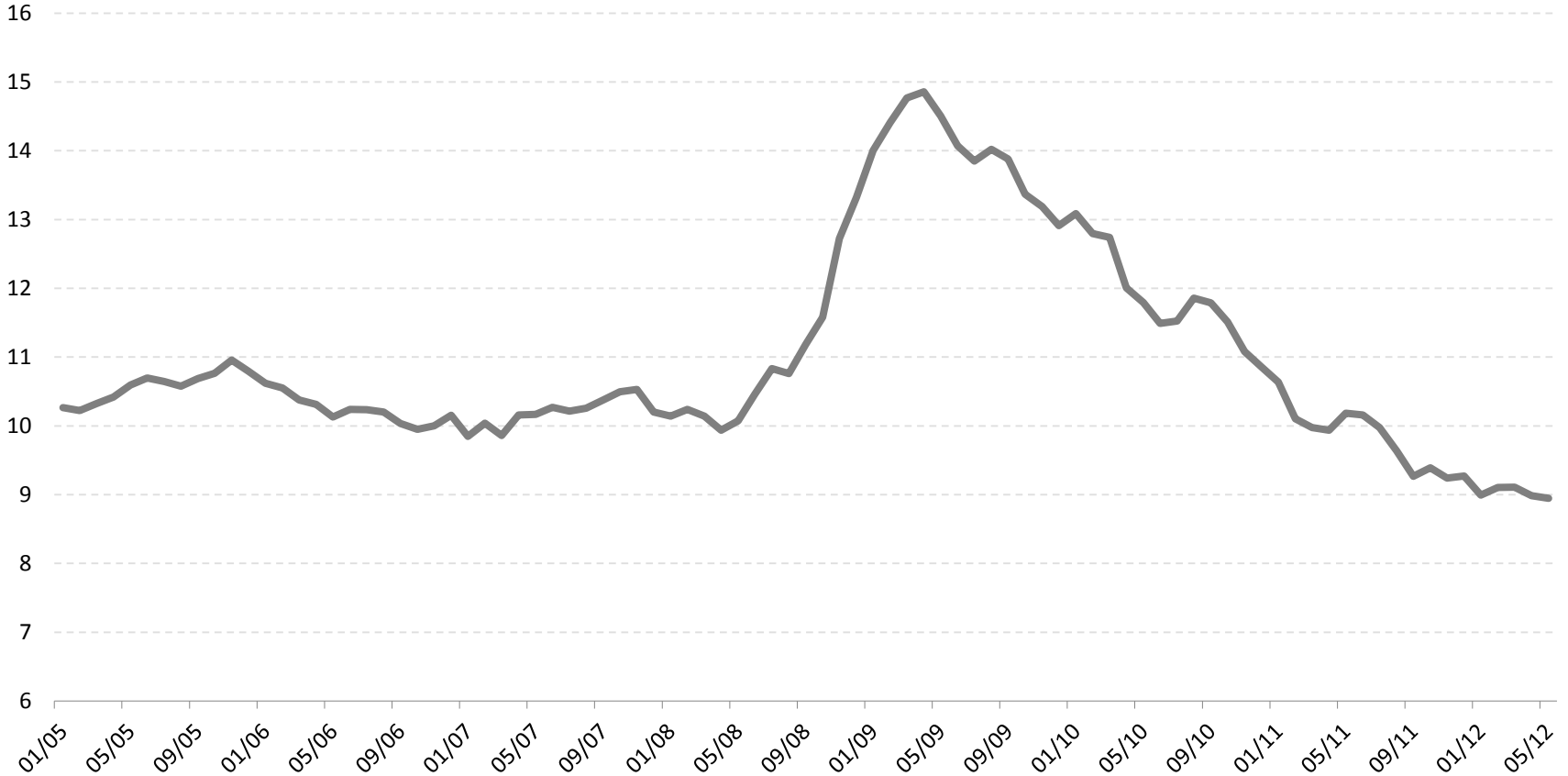

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Türkiye: İşsizlik Oranı

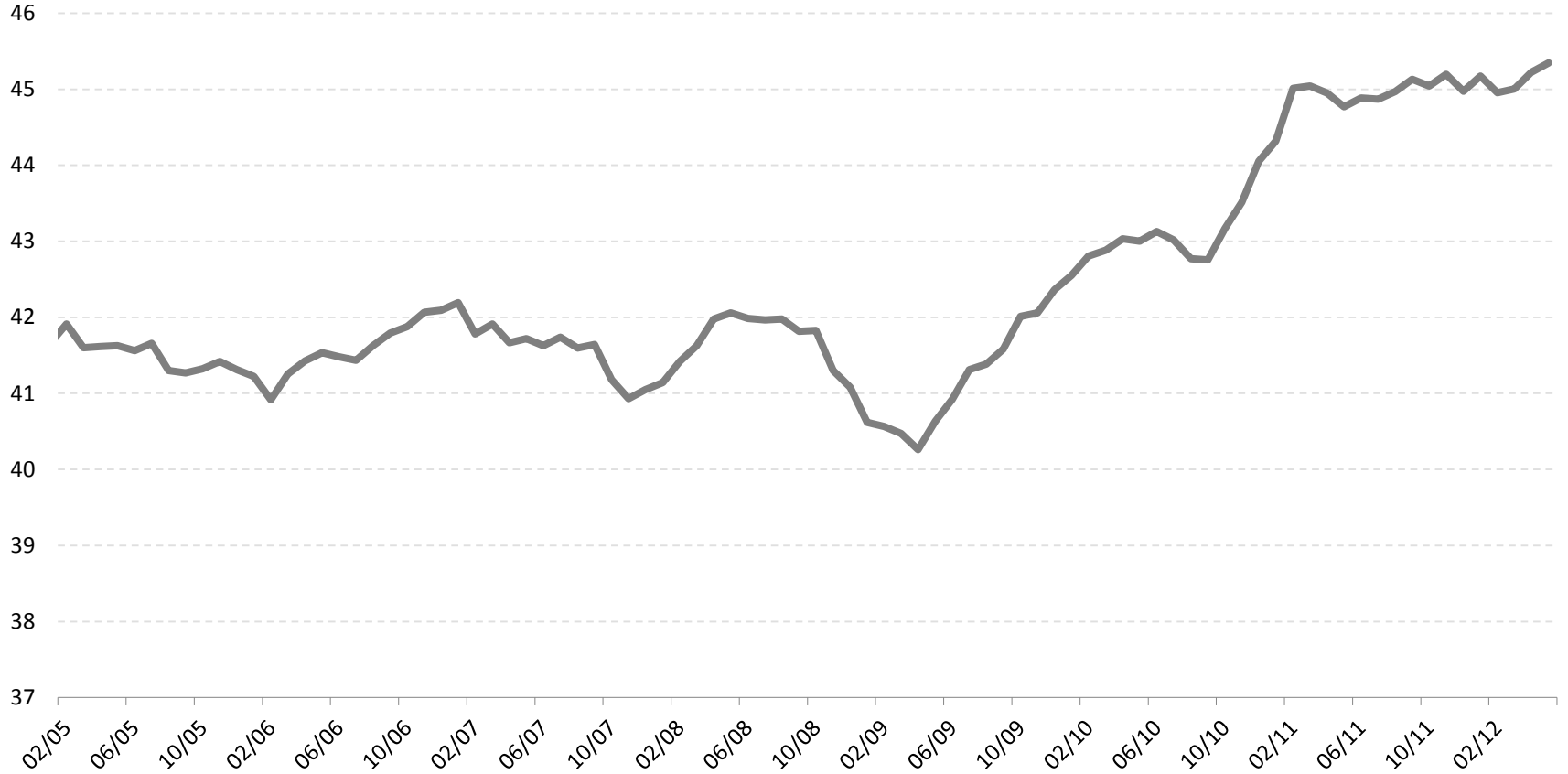
İşsizlik Oranı (Yüzde, Mevsimsellikten Arındırılmış)

Kaynak: TÜİK, TCMB

Türkiye: İstihdam Oranı

İstihdam Oranı*
(Yüzde, Mevsimsellikten Arındırılmış, + 15 Yaş)

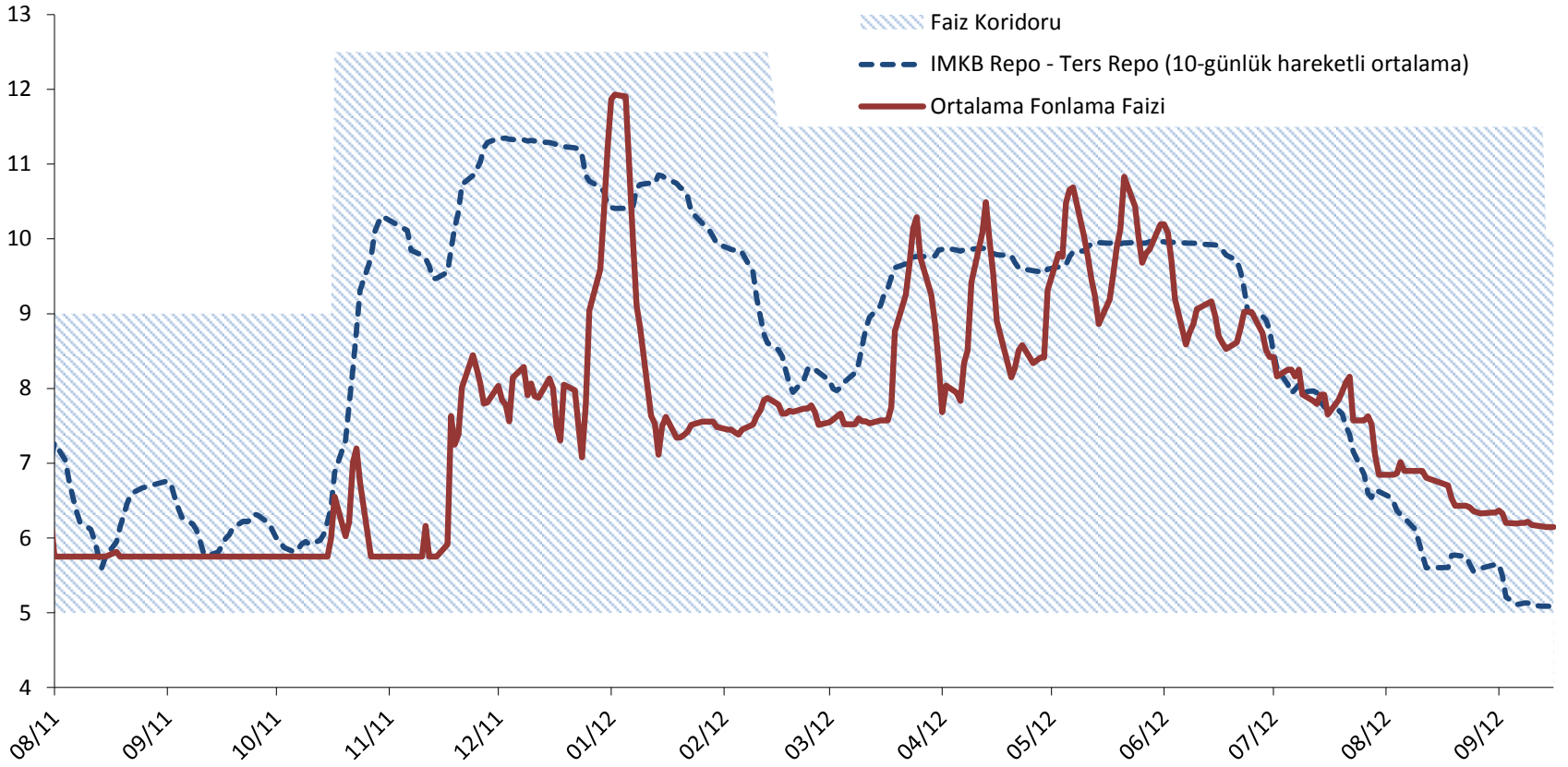
Kaynak: TÜİK, TCMB

*Toplam çalışanların 15 yaş üzeri toplam nüfusa oranı.

PARA POLİTİKASI

Likidite Politikası

Faiz Koridoru ve Ortalama Fonlama Maliyeti (Yüzde)

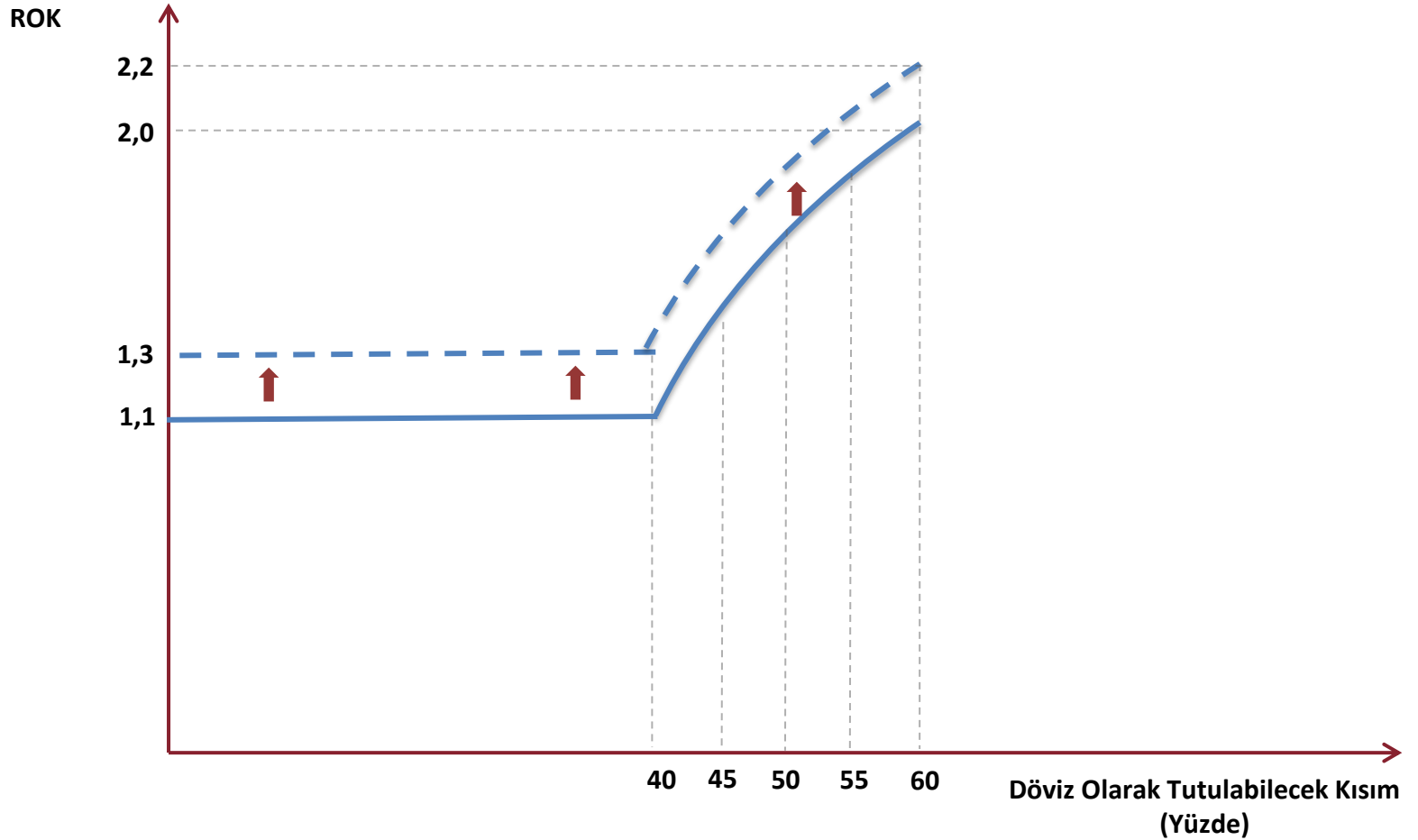

Kaynak: İMKB, TCMB.

Son Veri: 20 Eylül 2012

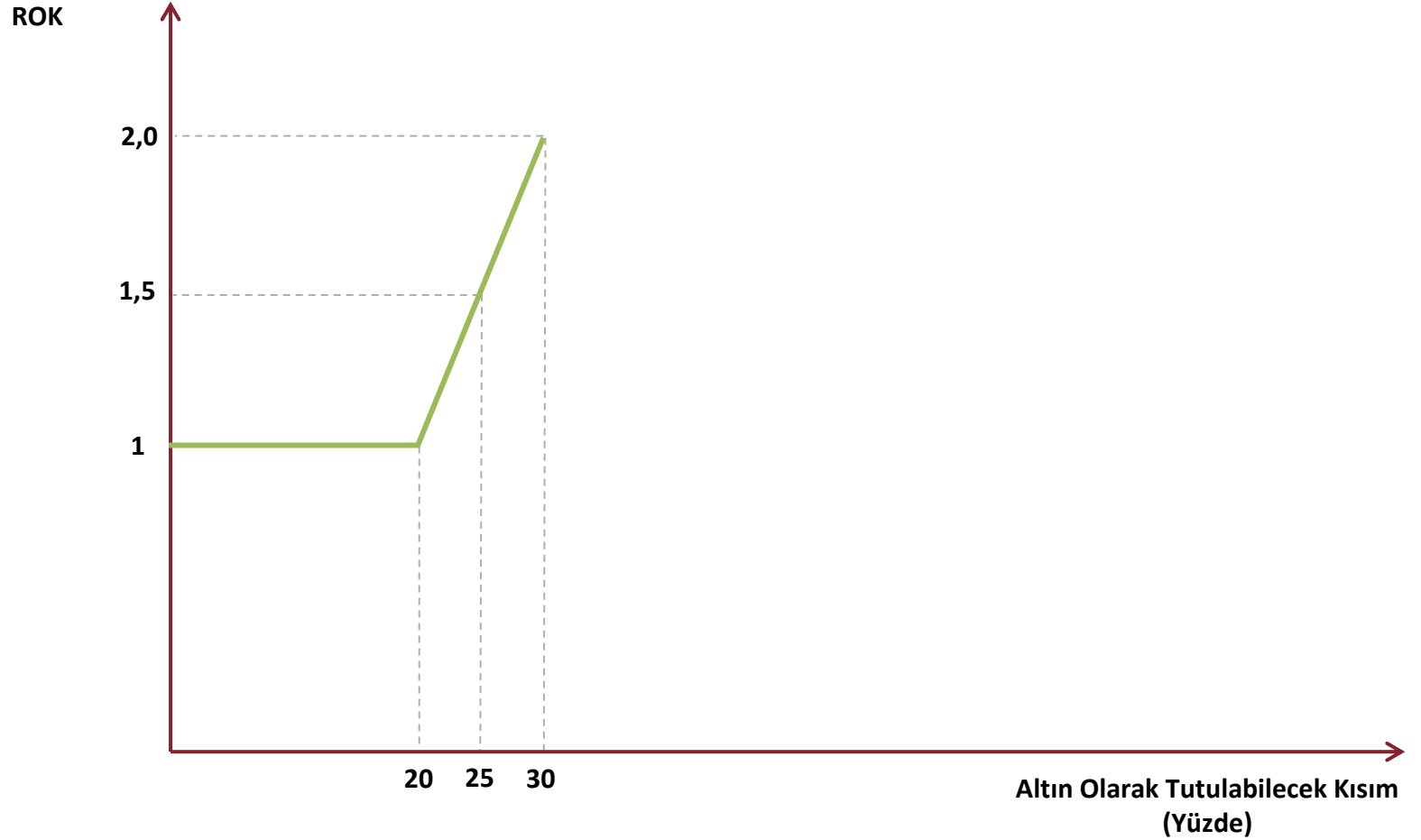
Rezerv Opsiyonu Mekanizması - Döviz

Rezerv Opsiyonu Katsayısı (ROK)

Rezerv Opsiyonu Mekanizması - Altın

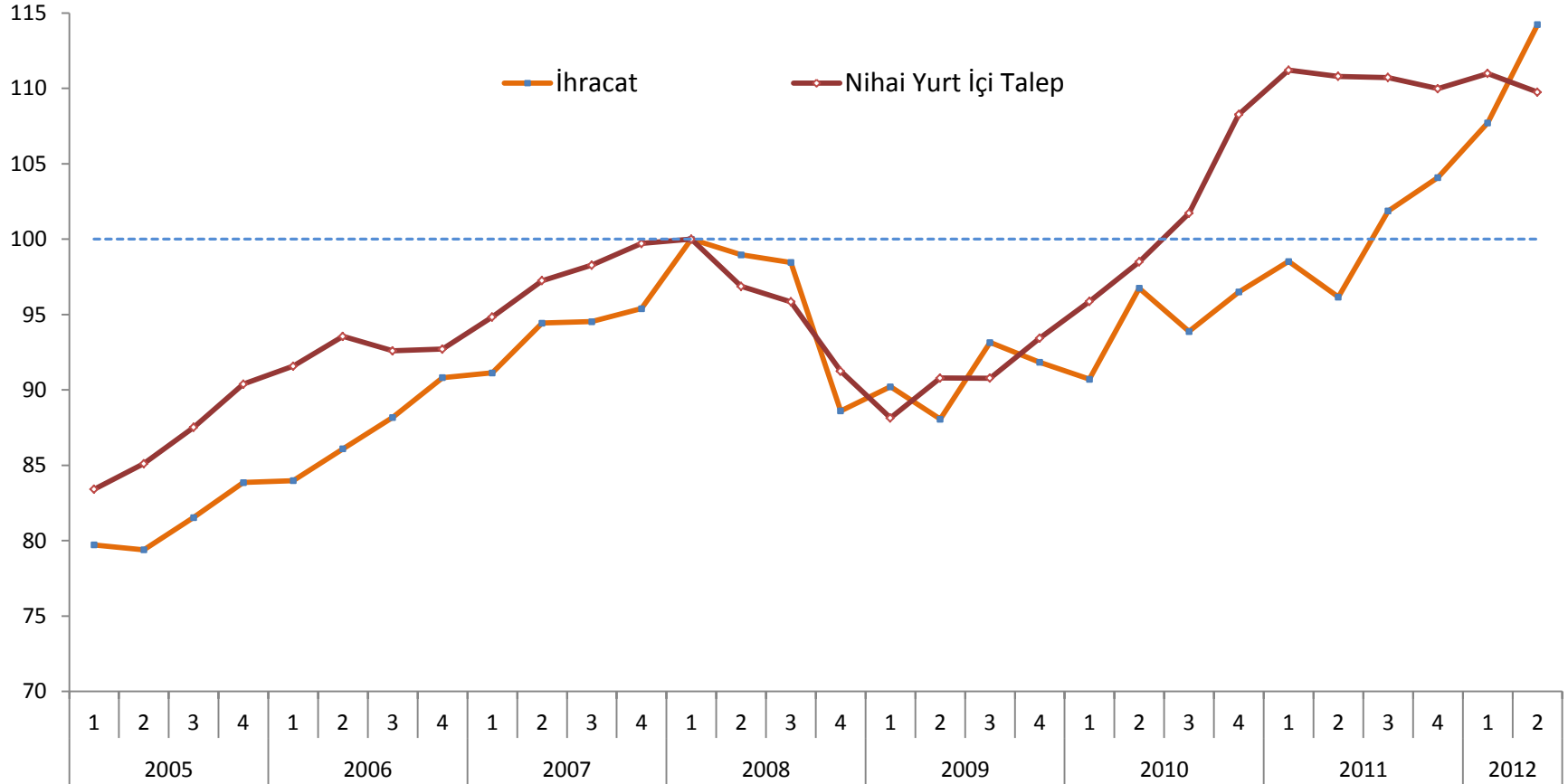
Rezerv Opsiyonu Katsayısı (ROK)

DIŞ DENCE

Dengelenme

Nihai Yurtiçi Talep ve İhracat* (2008Ç1=100)

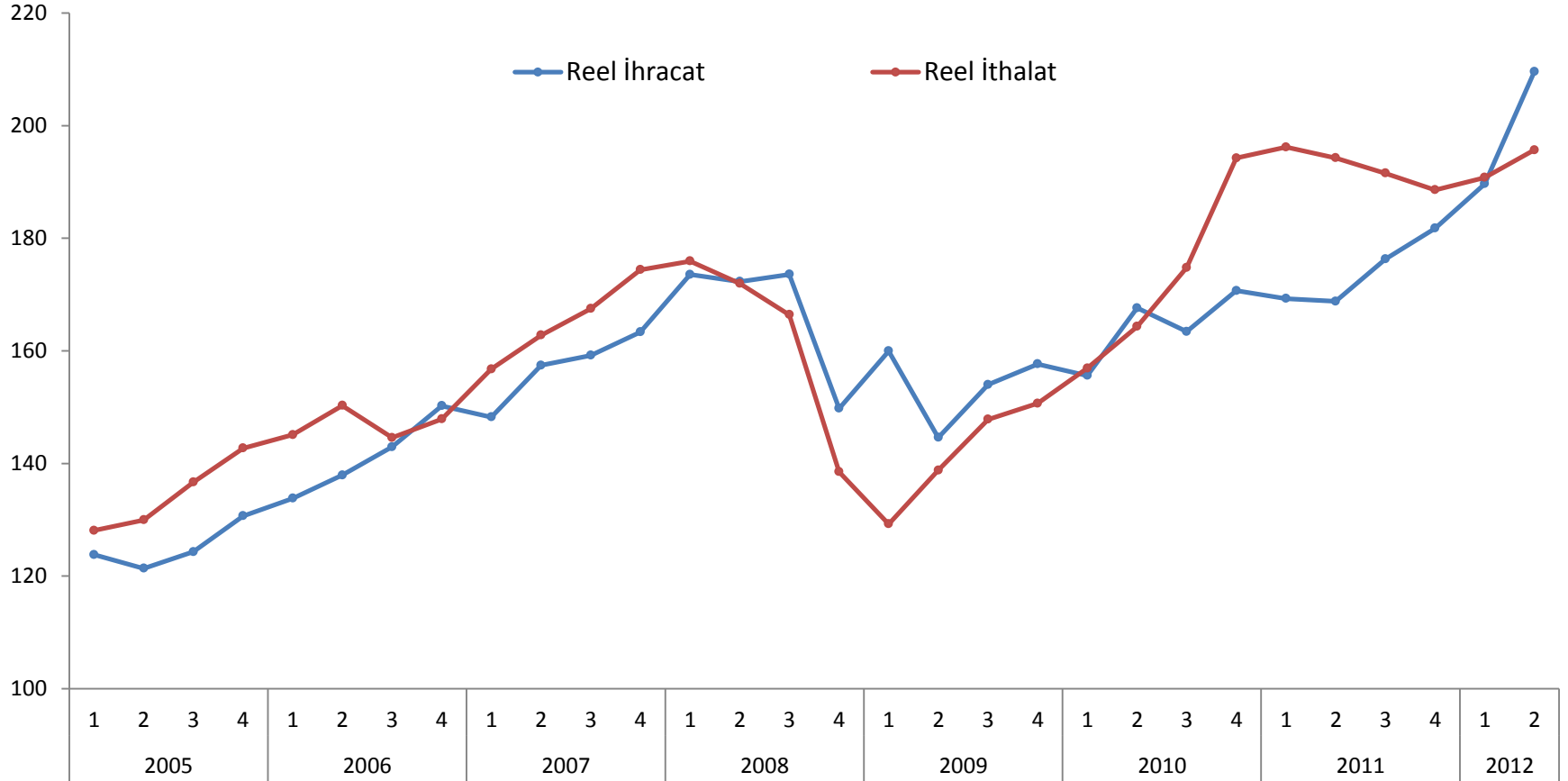
Kaynak: TÜİK, TCMB.

*Altın dahil

Dengelenme

Reel Mal İhracat* ve İthalat (2003=100, Mevsimsellikten Arındırılmış)

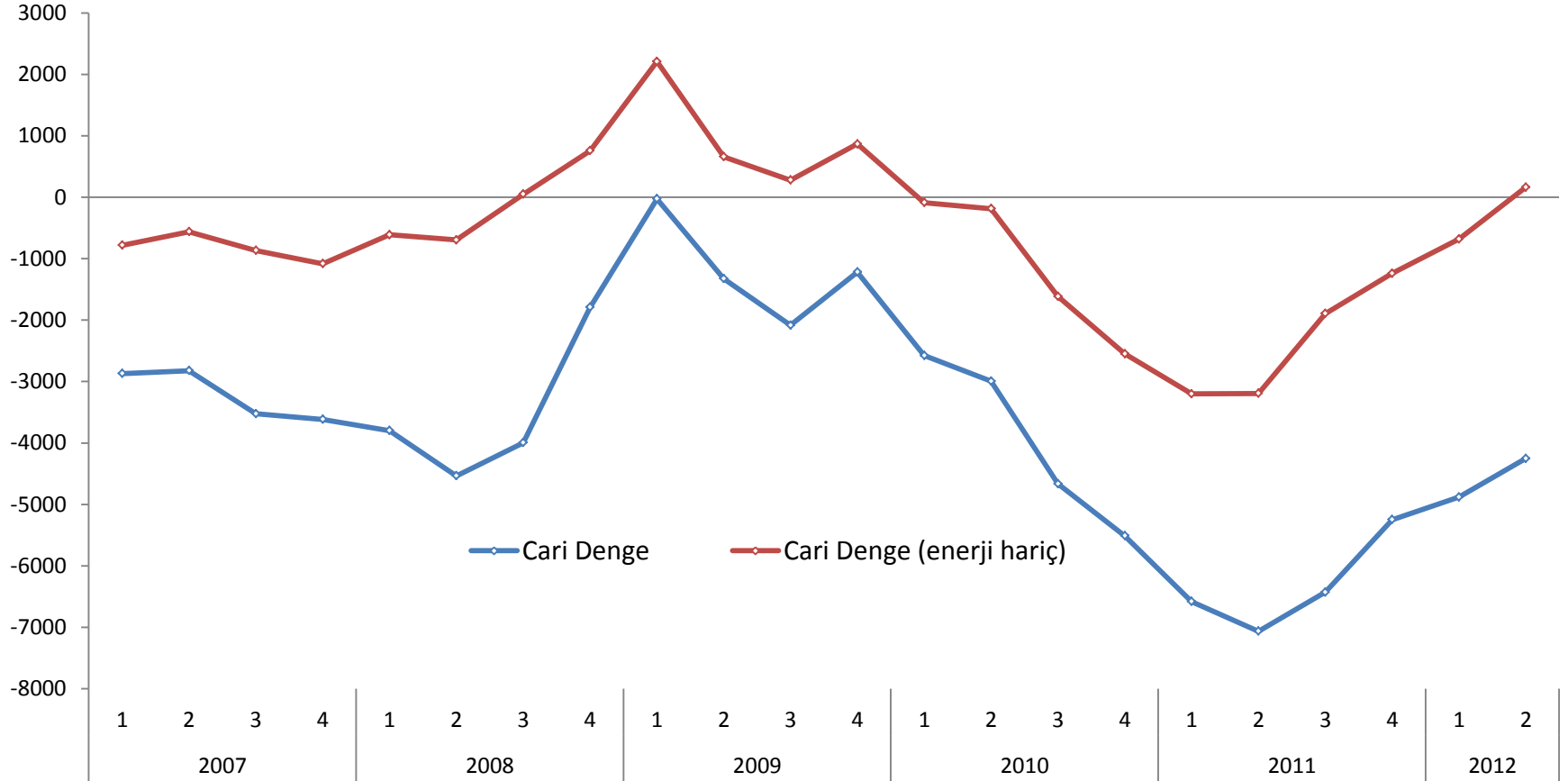

Kaynak: TÜİK, TCMB.

*Altın dahil

Dengelenme

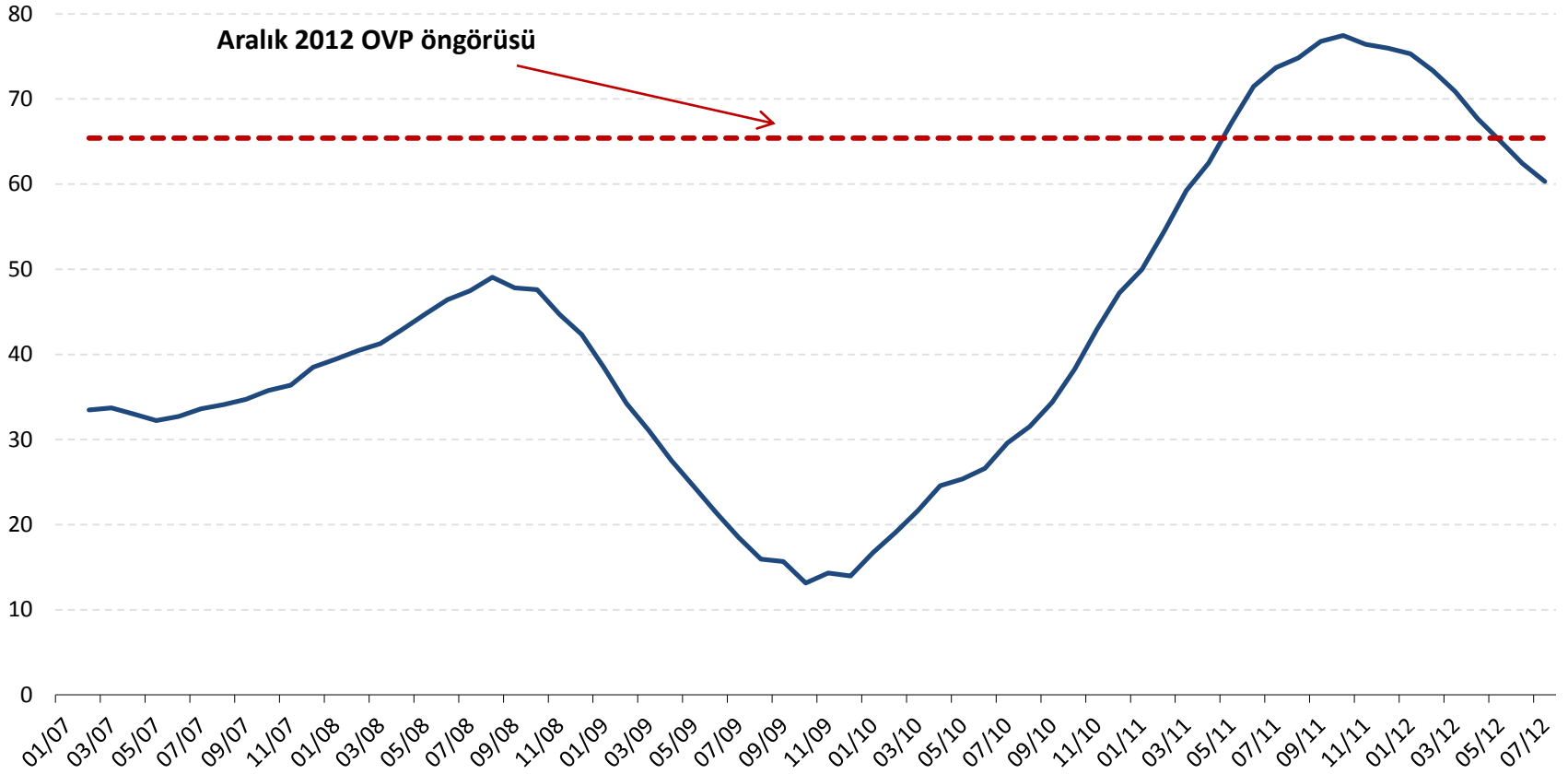
Cari İşlemler Dengesi (Mevsimsellikten Arındırılmış, Üç Aylık Ortalama, Milyon \$)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Dengelenme

Cari Açık (12-Aylık Kümülatif, Milyar Dolar)

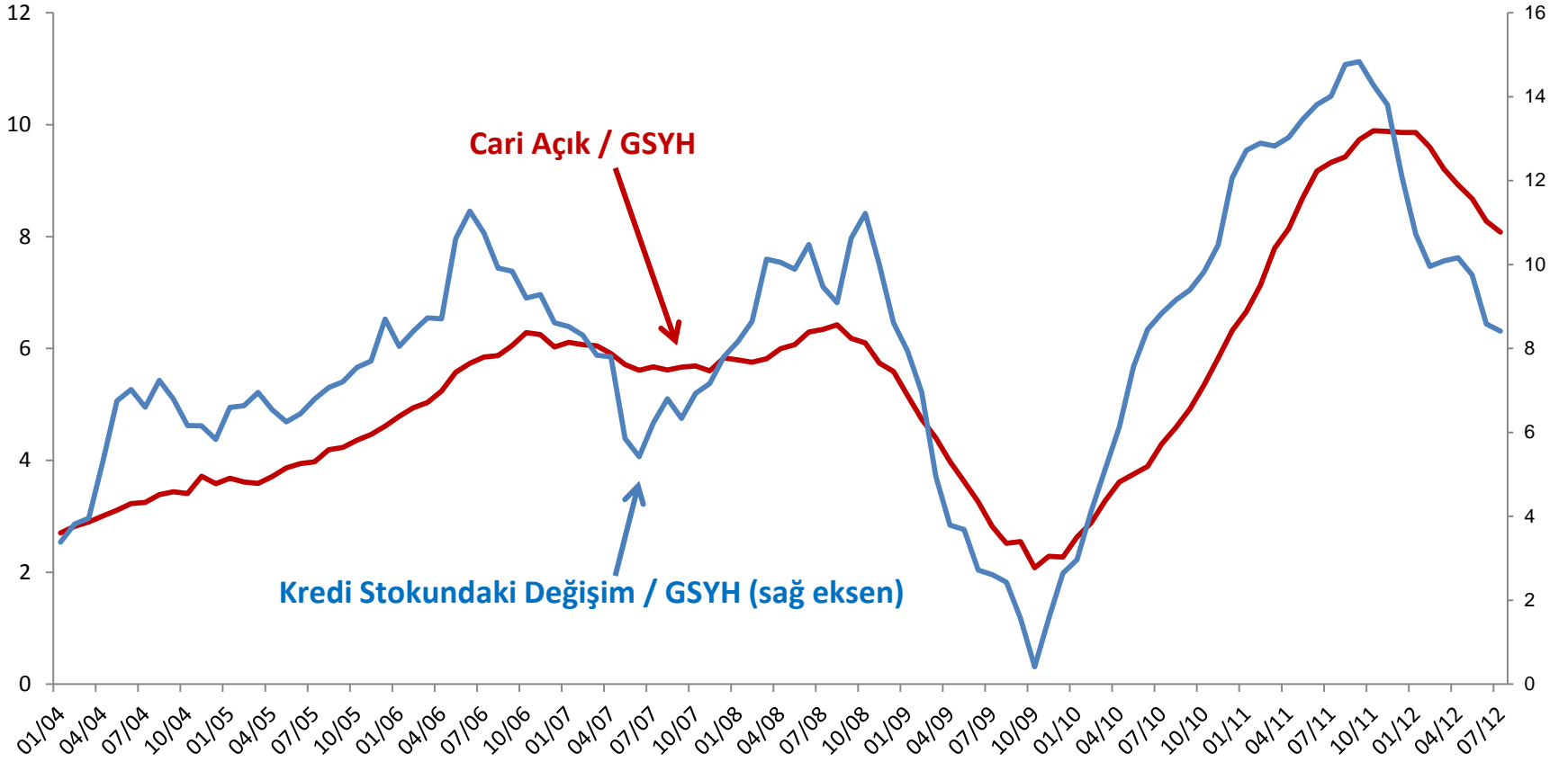

Kaynak: TCMB

Son Veri: Temmuz 2012

Kredi Büyümesi

Kredi Büyümesi ve Cari Açık (12-Aylık Kümülatif, Yüzde)

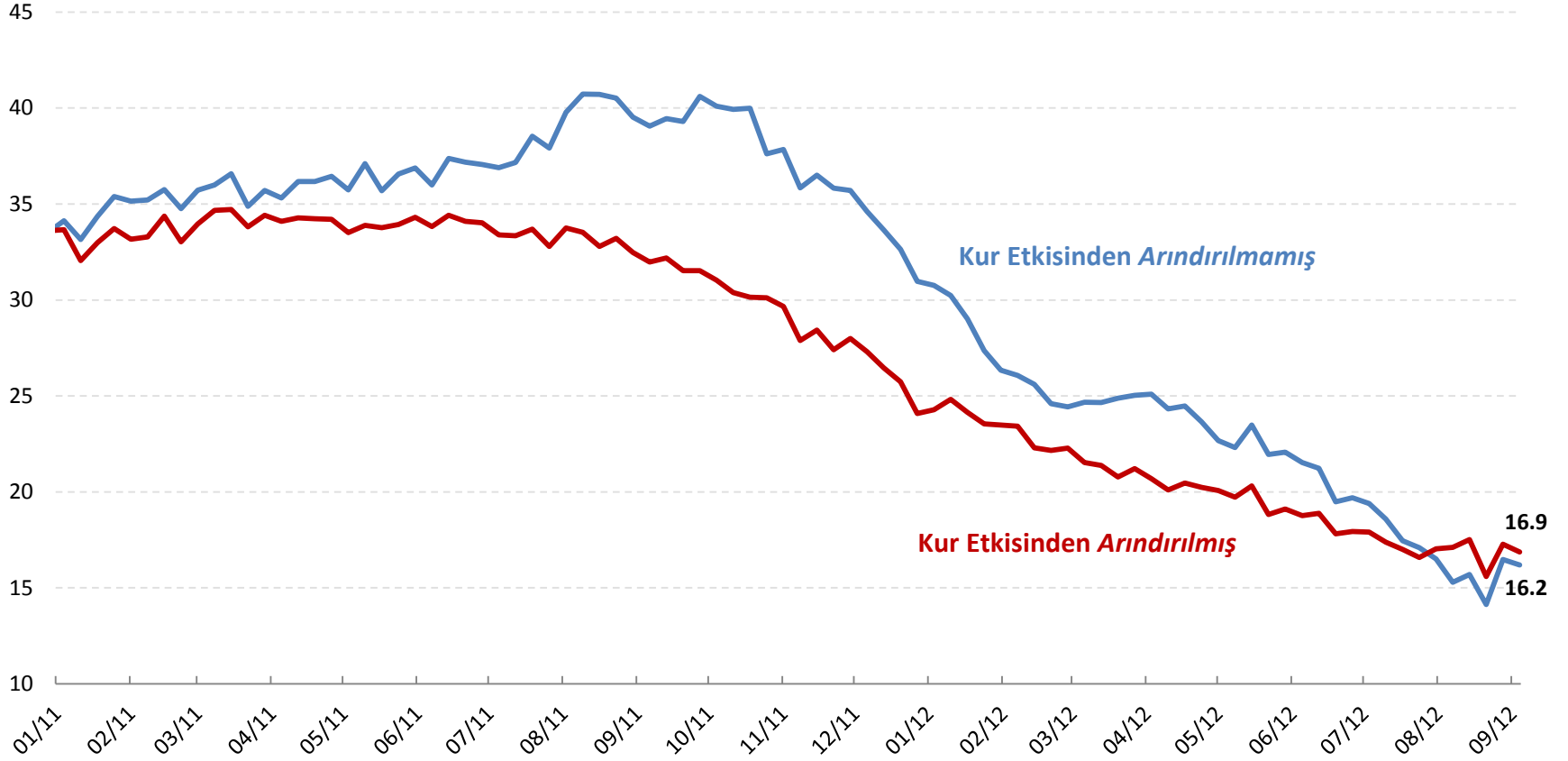

Kaynak: TCMB.

Son Veri : Temmuz 2012

Toplam Krediler*

Yıllık Büyüme

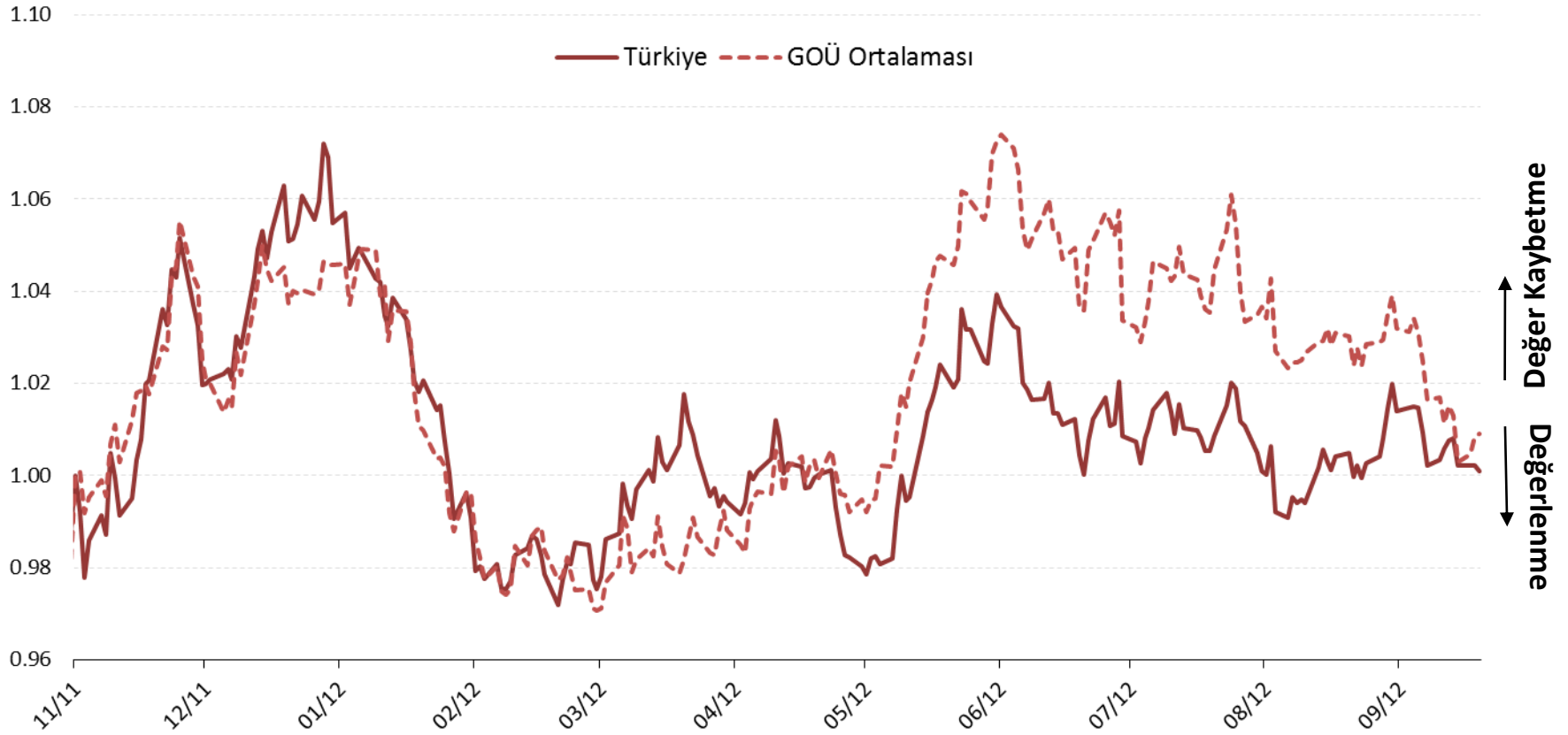

Kaynak: BDDK, TCMB.

*Katılım Bankaları ve Kredi Kartları Dahil
Son Veri: 7 Eylül 2012

Kur Gelişmeleri

TL ve Gelişmekte Olan Ülke Para Birimleri* (ABD Doları karşısında, 01.11.2011 değerleri = 1)

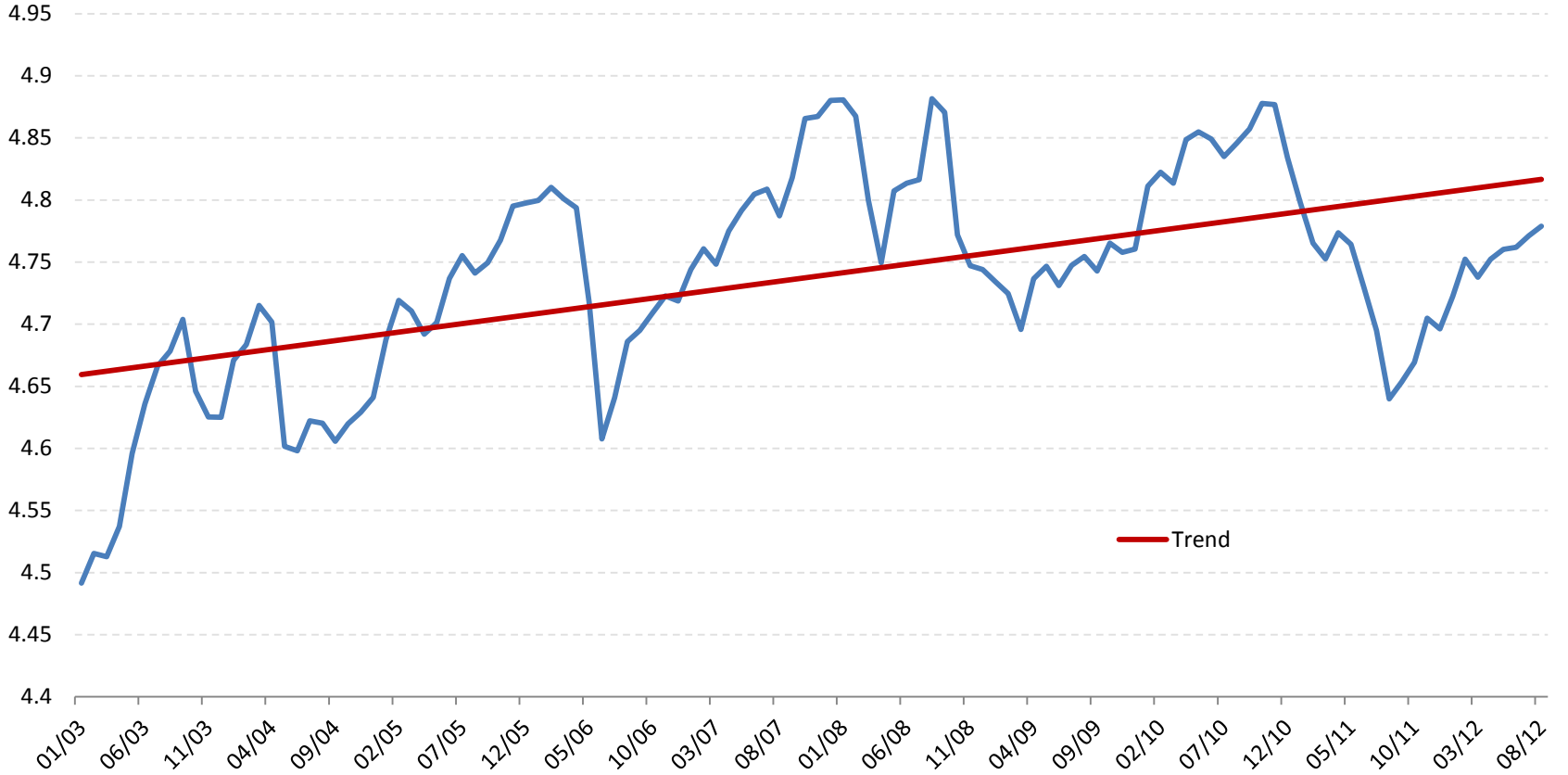
Kaynak: Bloomberg, TCMB.

*Gelişmekte olan ülkeler ortalaması: Brezilya, Şili, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Meksika, Polonya, Güney Afrika, Endonezya, Güney Kore ve Kolombiya.

Son Veri: 19 Eylül 2012

Reel Döviz Kuru

TÜFE Bazlı REDK* (2003=100)

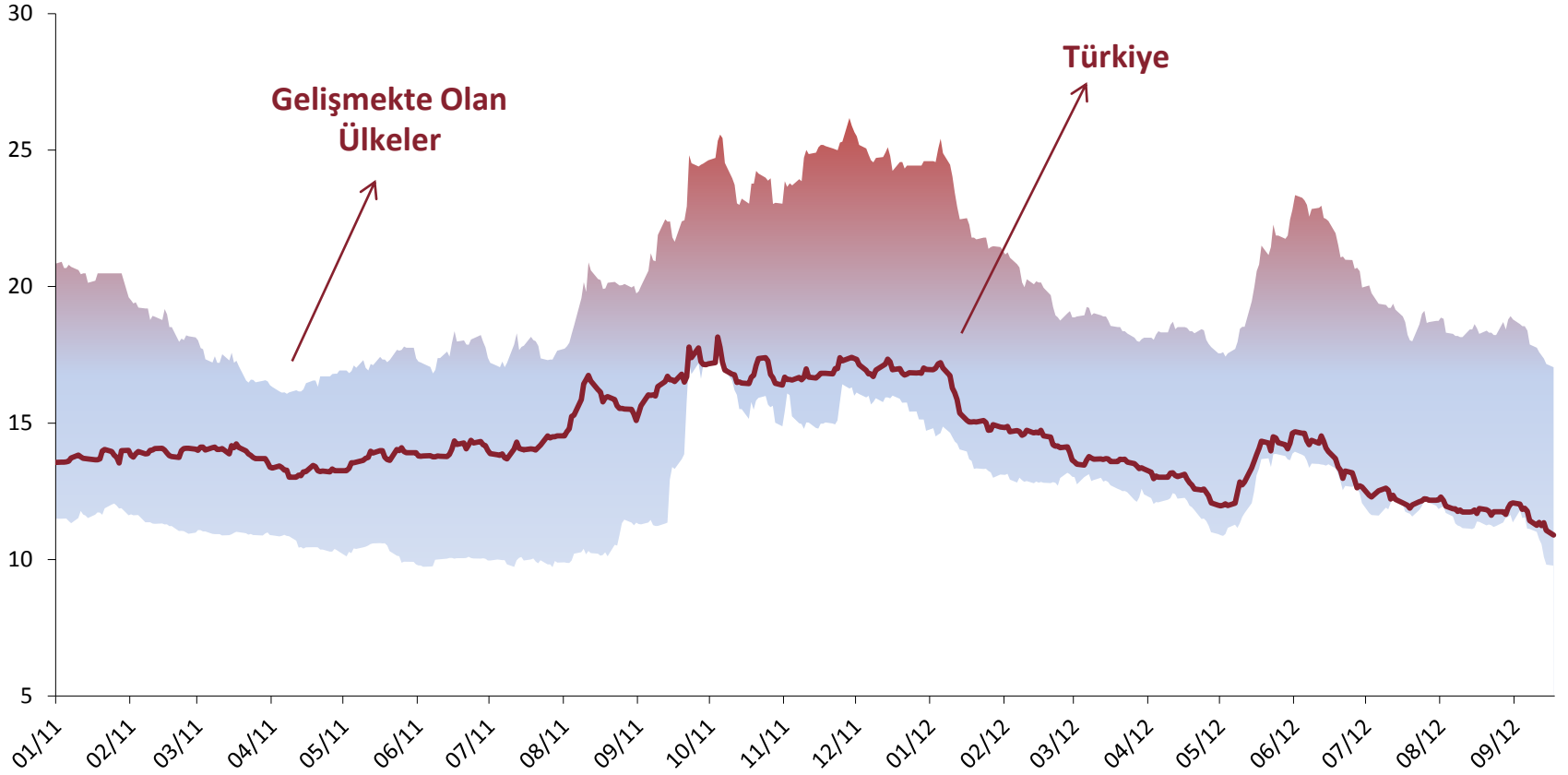

Kaynak: TCMB.

*Reel Efektif Döviz Kuru, Doğal logaritma.

Kur Oynaklığı

Gelişmekte Olan Ülkeler ve Türkiye'de Kur Oynaklıkları (Yüzde, Gelecek 12 Ay için İma Edilen Oynaklık)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

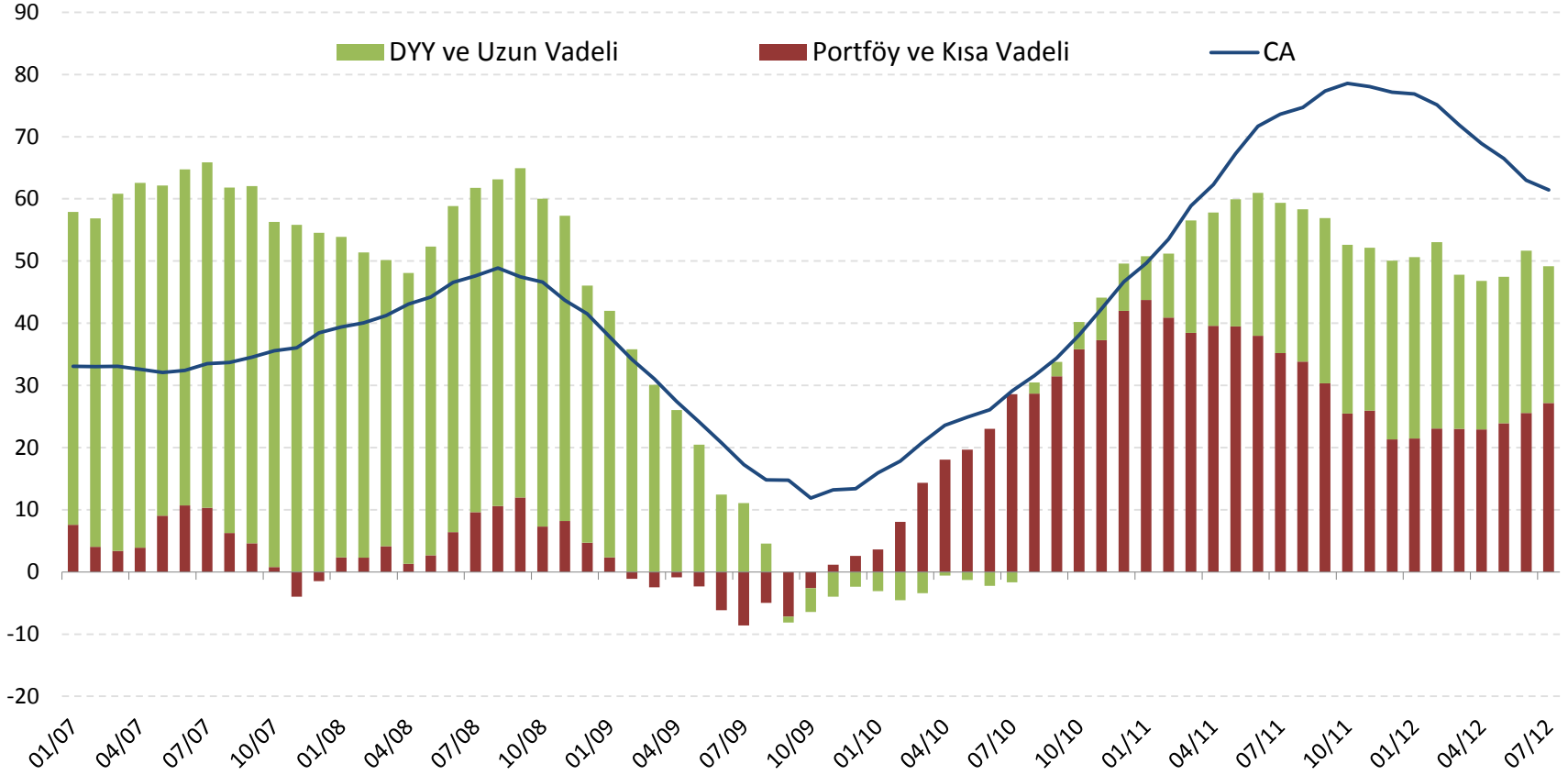
Gelişmekte olan ülkeler Brezilya, Şili, Kolombiya, Meksika, Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Güney Afrika, Endonezya, Kore ve Türkiye'yi içermektedir.

Son veri: 18 Eylül 2012

Cari Açığın Finansman Kalitesi

Cari Açığın Temel Finansman Kaynakları (12-Aylık Kümülatif, Milyar Dolar)

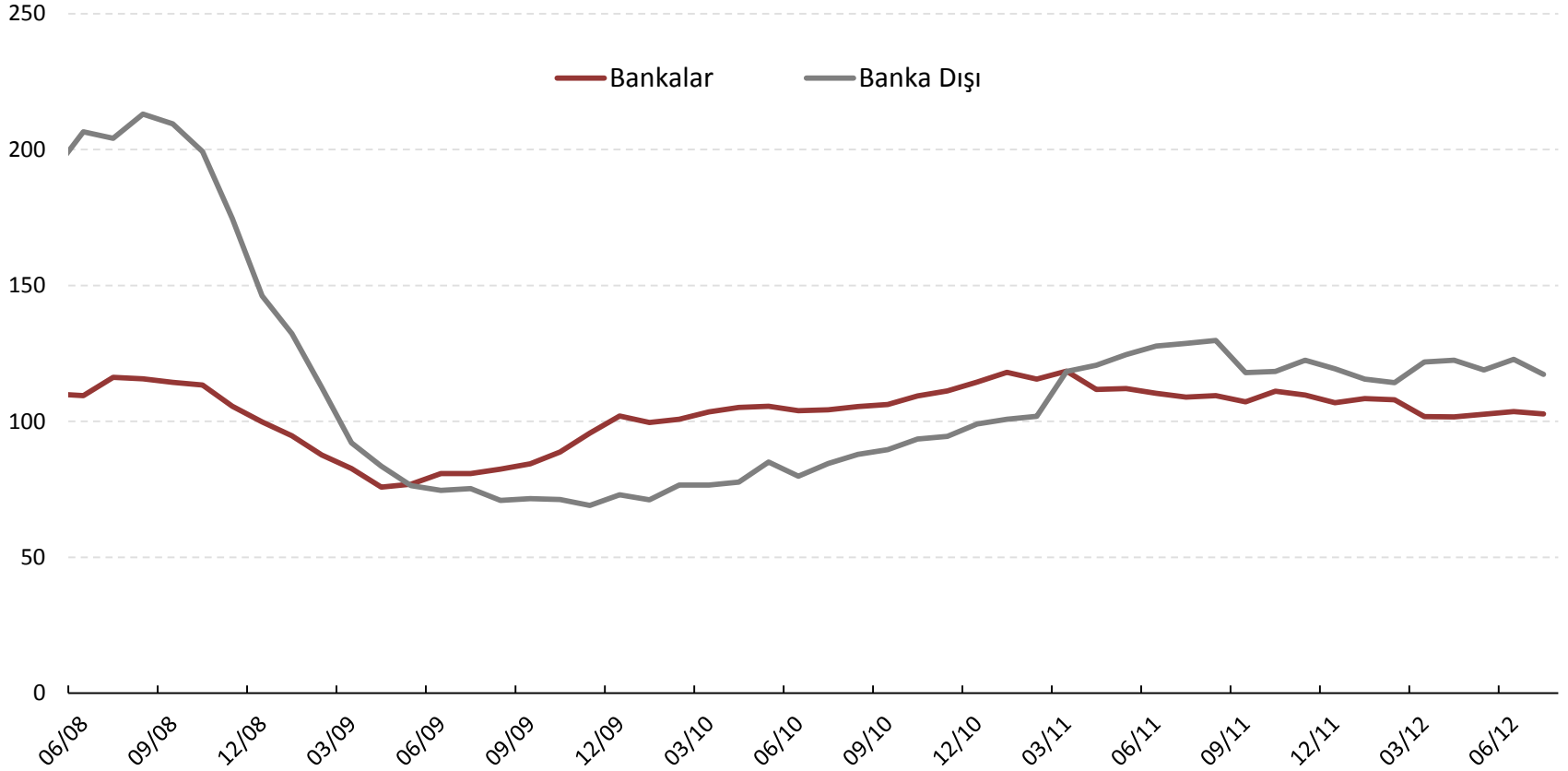
Kaynak: TCMB.

*Portföy ve kısa vadeli sermaye hareketleri; hisse senetleri, hükümetin yurtiçi borç senetleri, bankalar ve diğer sektörlerin kısa vadeli kredileri ile bankalardaki mevduat kaleminin toplamından oluşmaktadır.

**Uzun vadeli sermaye hareketleri; bankalar ve diğer sektörlerin uzun vadeli net kredileri ile bankalar ve Hazine'nin yurtdışına ihraç ettikleri tahvilleri kapsamaktadır.

Dış Finansman

Dış Borç Yenileme Oranları (6 Aylık Hareketli Ortalama, Yüzde)

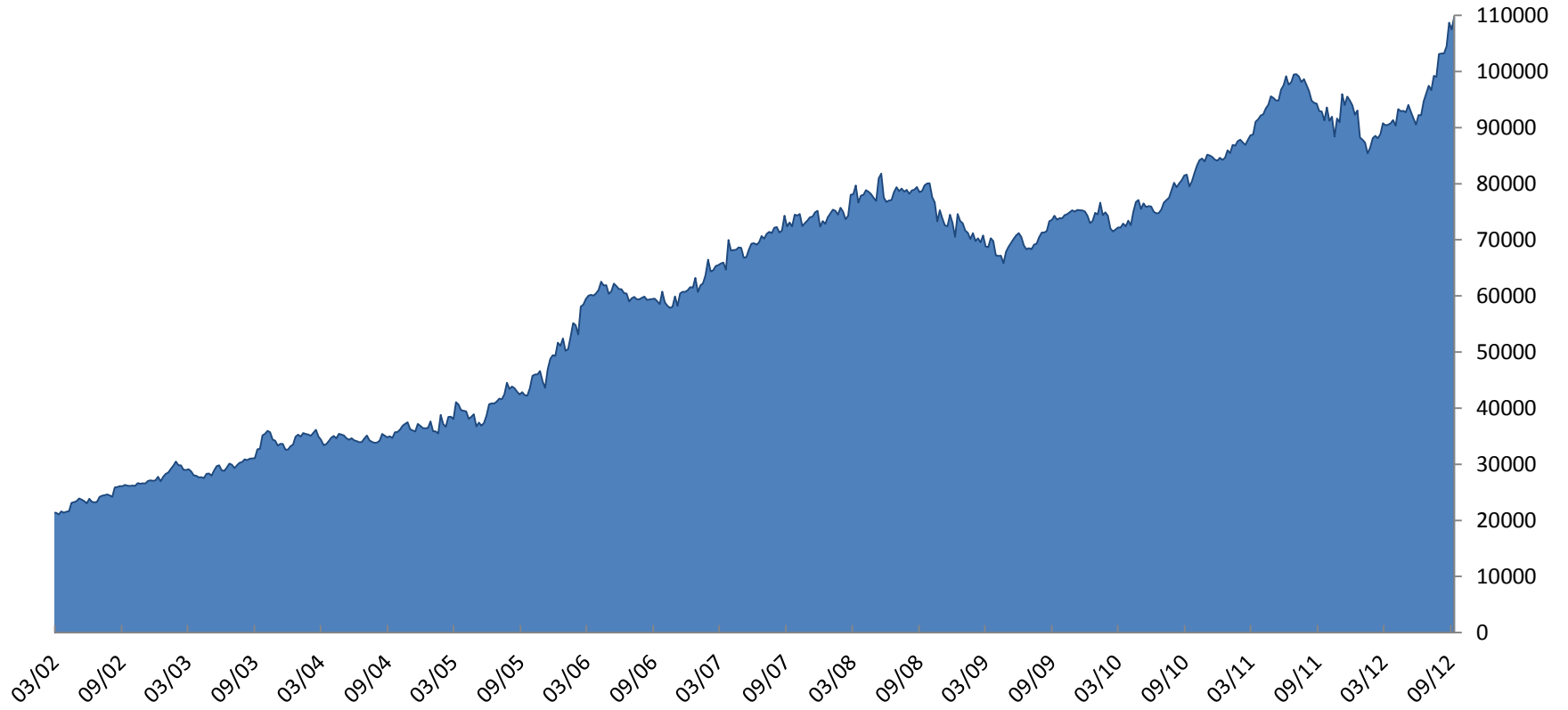

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Temmuz 2012

TCMB Döviz Rezervi

TCMB Döviz Rezervi (Altın Dahil, Milyon Dolar)

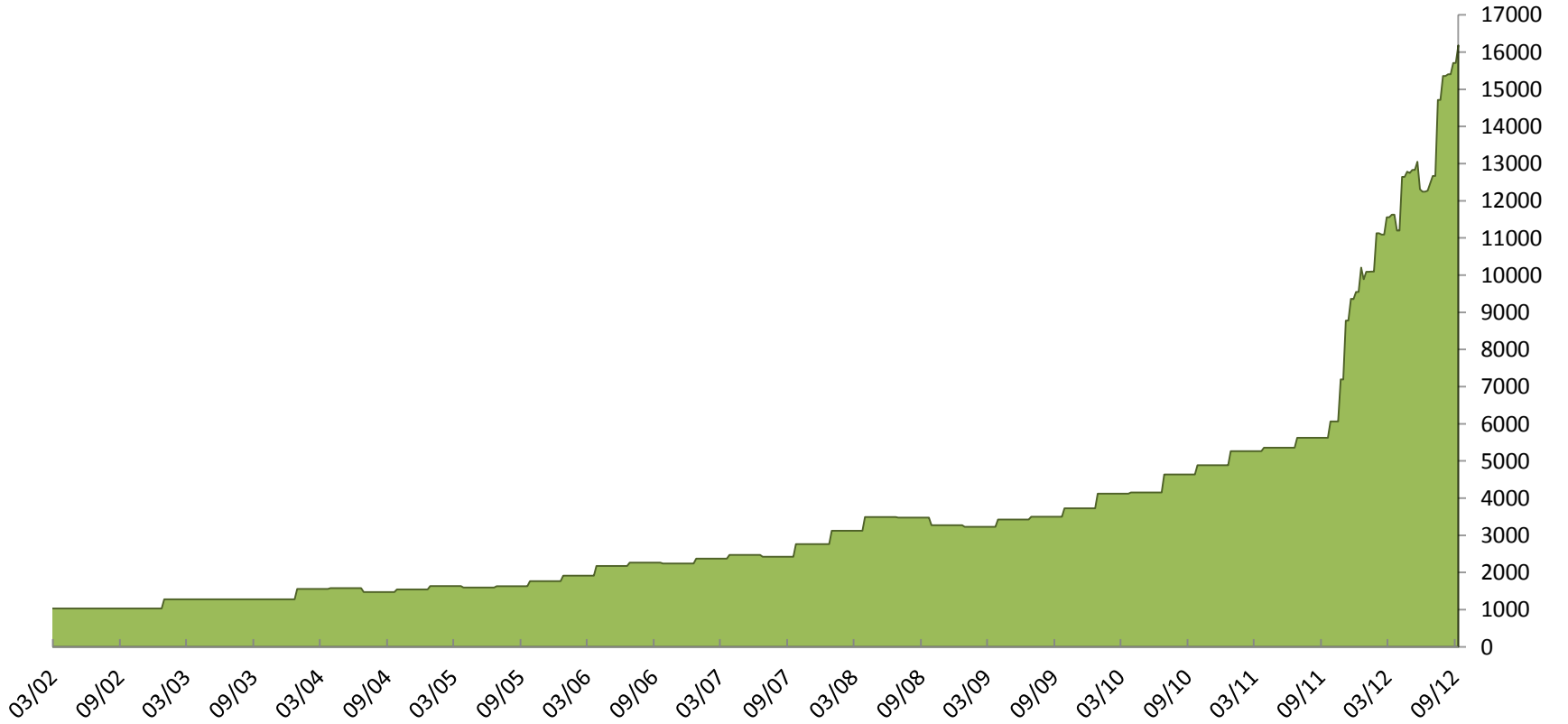

Kaynak: TCMB.

Son veri: 14 Eylül 2012

TCMB Altın Rezervi

TCMB Altın Rezervi (Milyon Dolar)

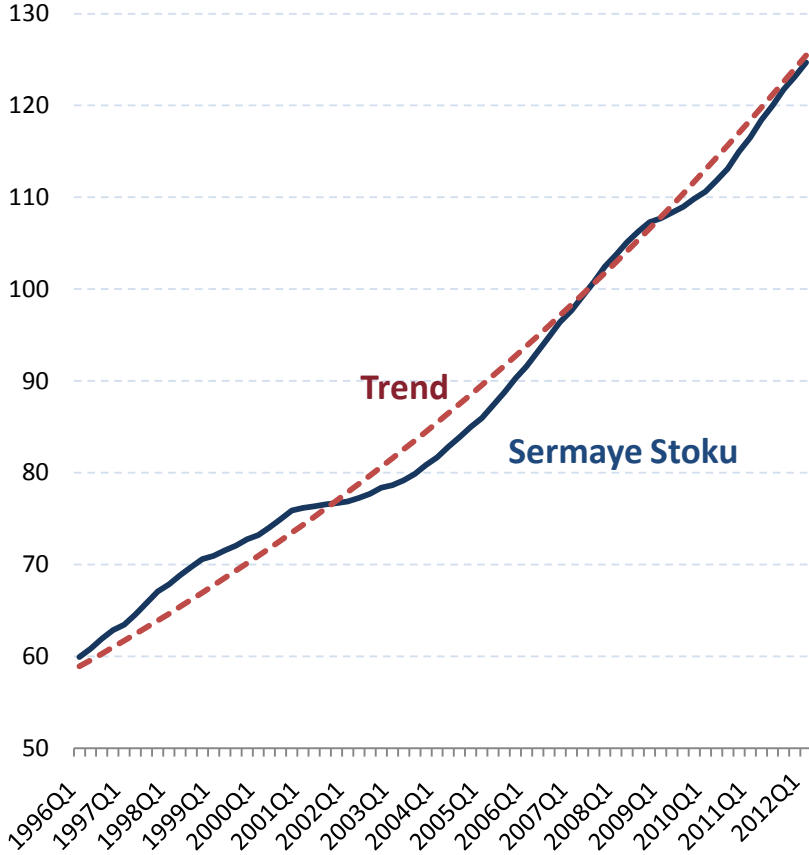
Kaynak: TCMB.

Son veri: 14 Eylül 2012

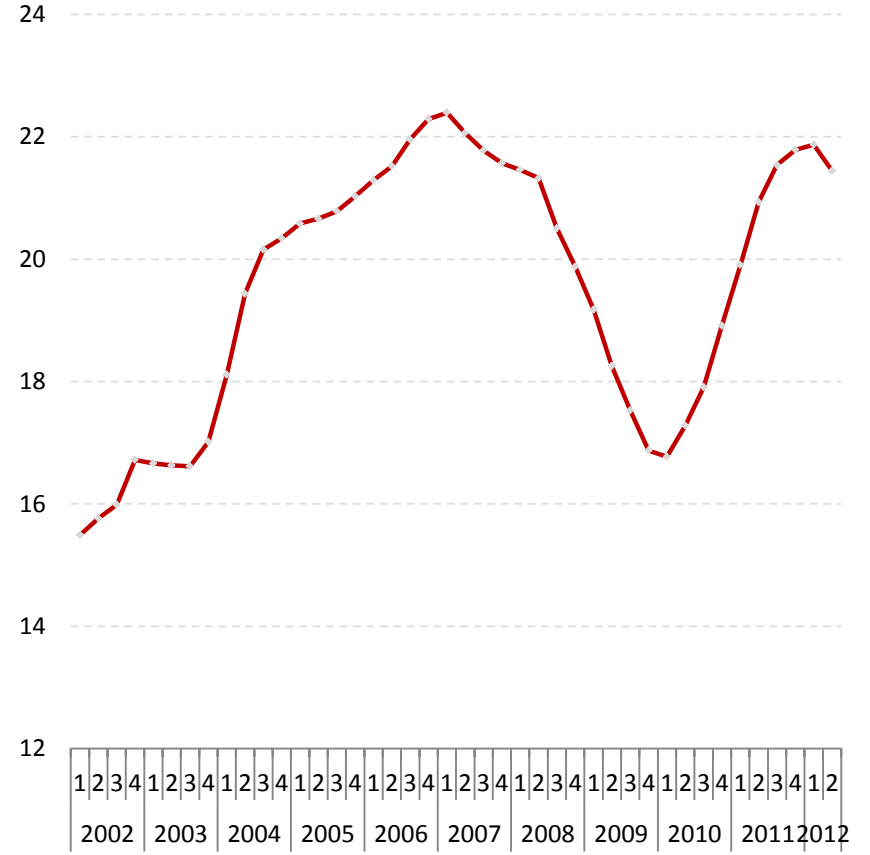
BÜYÜME

Sermaye

Sermaye Stoku
(Sabit Fiyat, 2007=100)

Sabit Sermaye Oluşumu*
(Yüzde, GSYH'ye Oran, Cari Fiyatlar)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

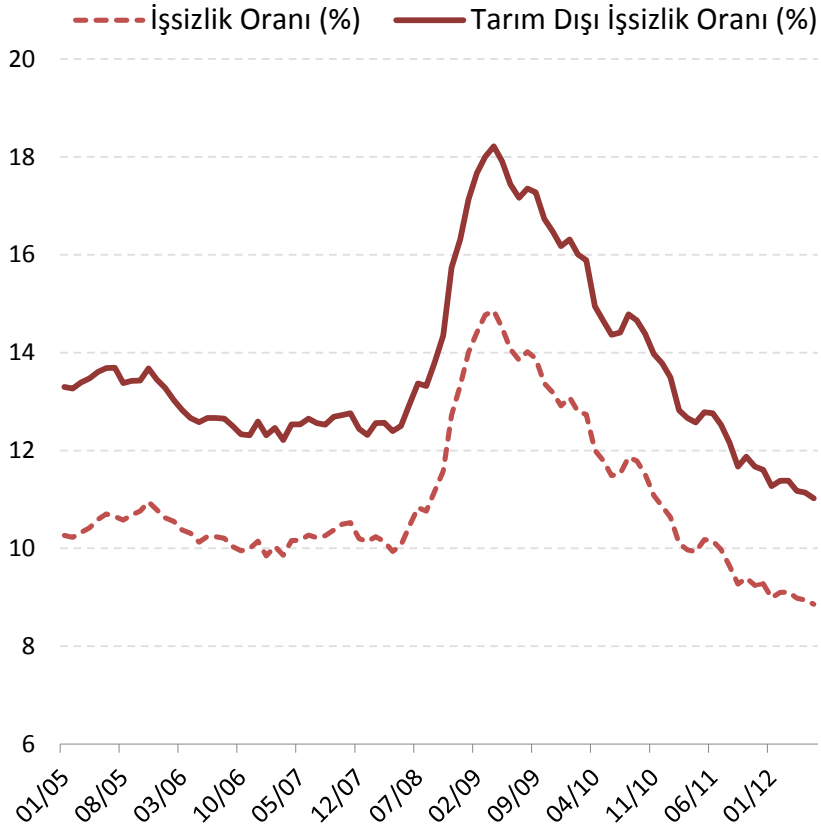
Son veri: 2012 Ç2

Kaynak: TÜİK, TCMB.

*Yıllıklandırılmış
Son veri: 2012 Ç2

İstihdam

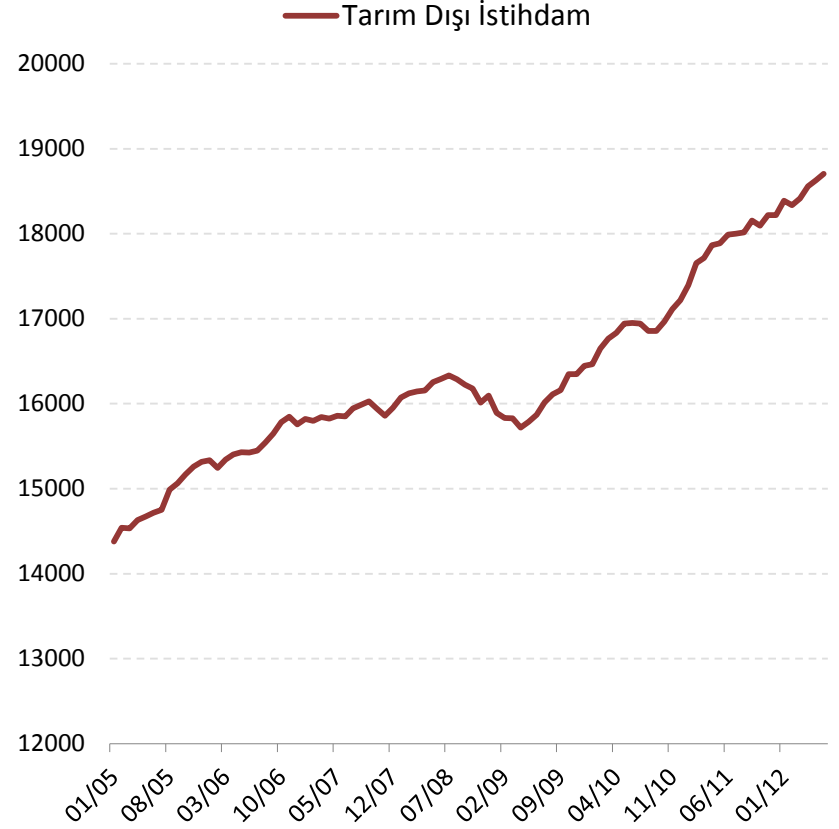
İşsizlik Oranları* (Yüzde)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi, TCMB

*Mevsimsellikten Arındırılmış

İstihdam* (Milyon Kişi)

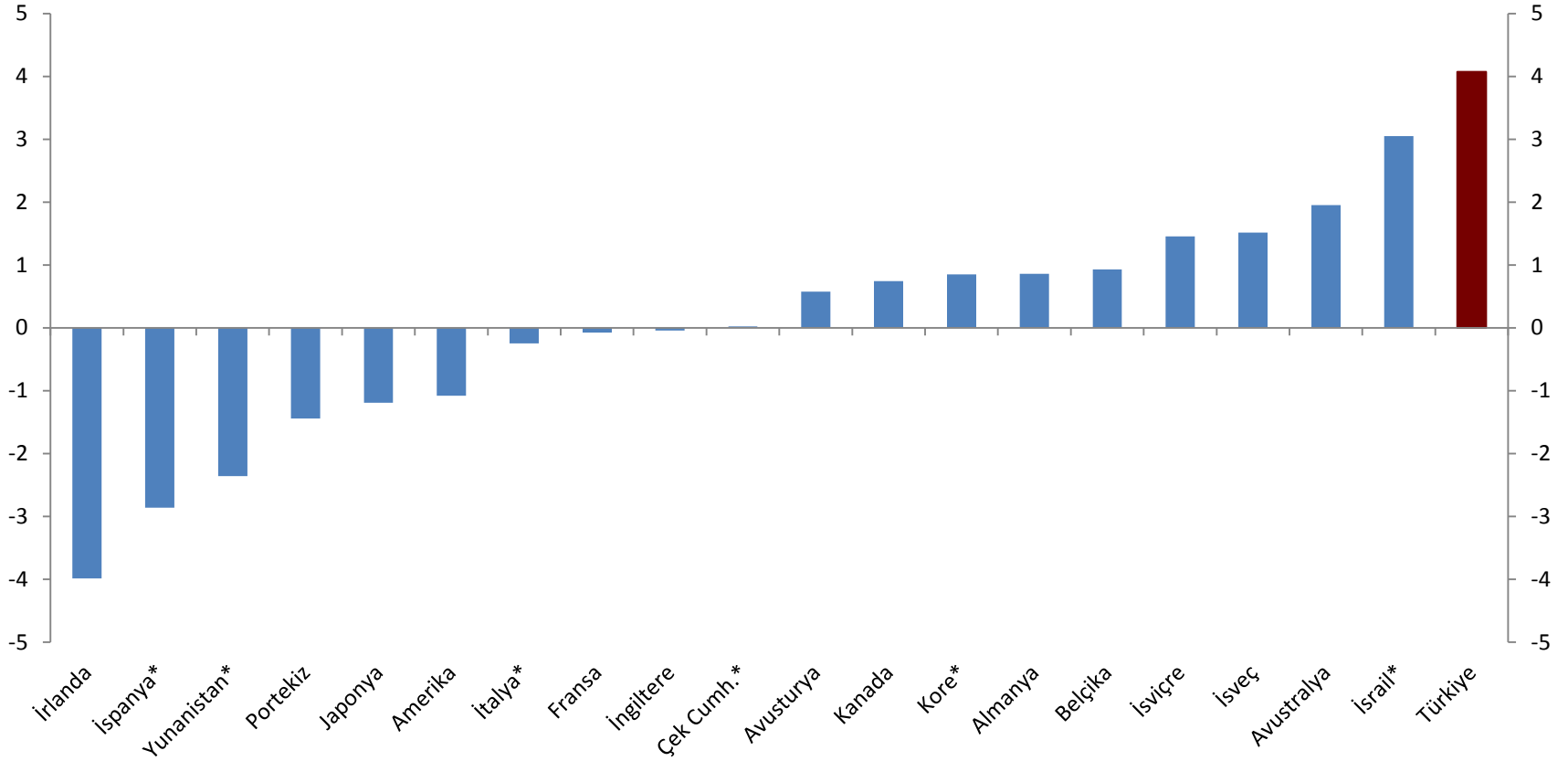

Kaynak: TÜİK

*Mevsimsellikten Arındırılmış

İstihdam Karşılaştırması

Yıllık Ortalama İstihdam Artışı** (Yüzde Büyüme, 2007-2011)

Kaynak: IMF WEO, TÜİK, TCMB.

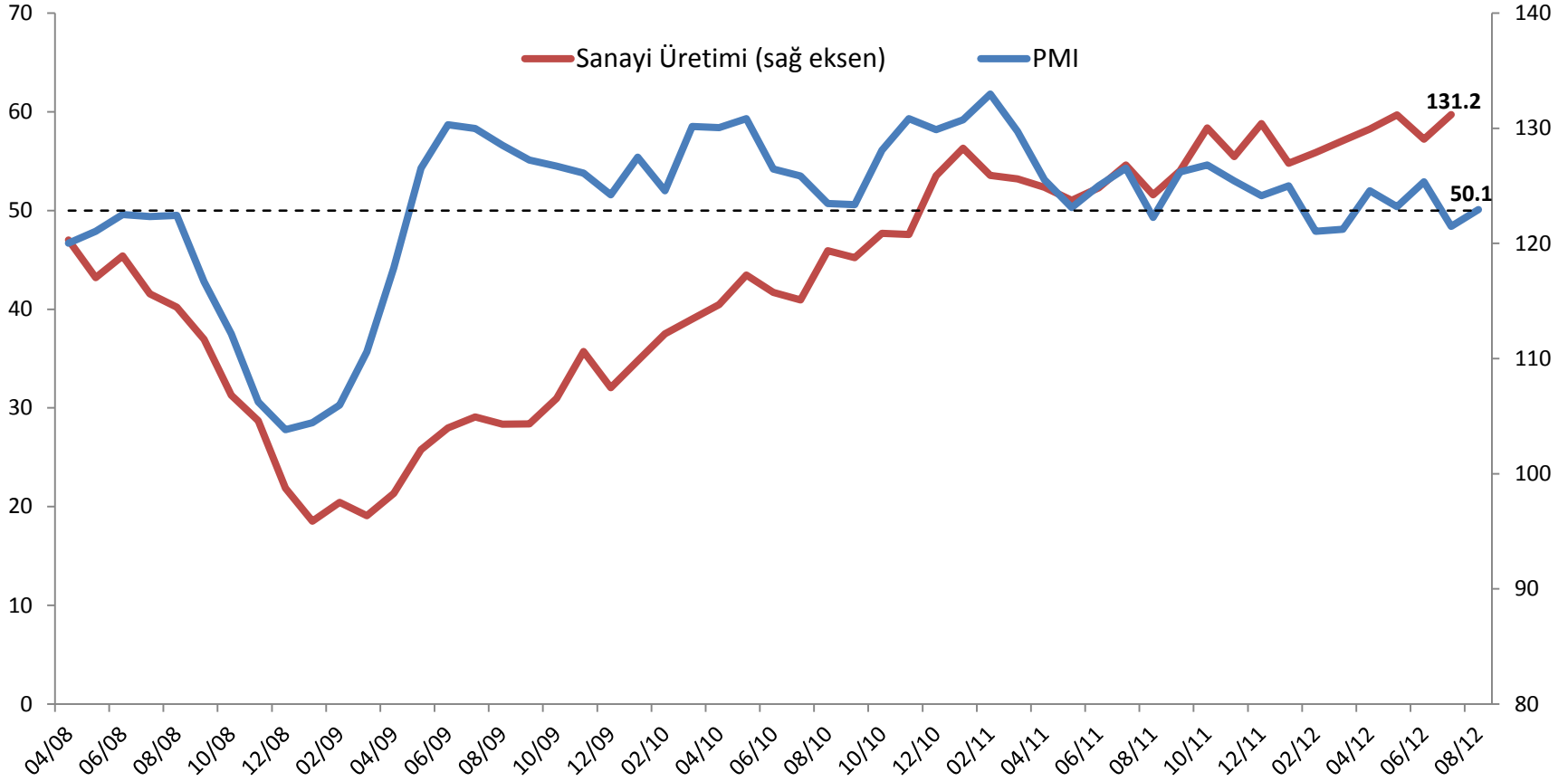
*2011 yıl sonu için IMF tahmini kullanılmıştır.

**Doğal logaritma farkları

Öncü Göstergeler

Sanayi Üretimi ve Satın Alma Yöneticileri Endeksi(PMI) (2005=100, Mevsimsellikten Arındırılmış, Aylık)

Kaynak: TÜİK, MARKIT ve TCMB.

Son Veri: PMI için Ağustos 2012, Sanayi Üretimi için Temmuz 2012

Öncü Göstergeler

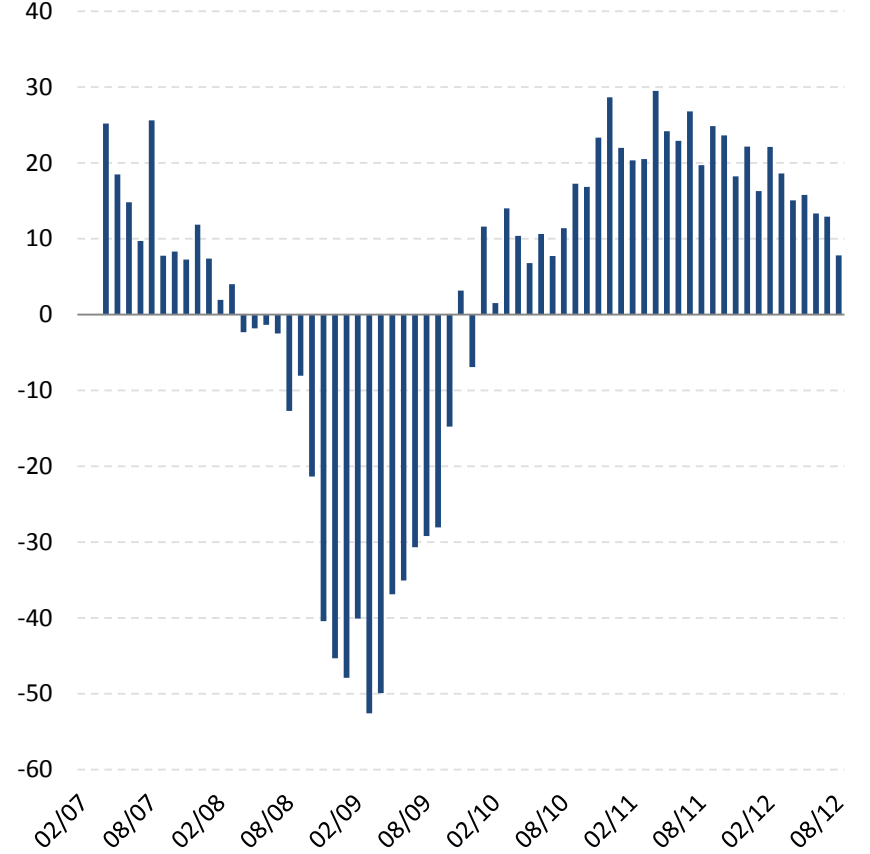
Kapasite Kullanım Oranı (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yüzde)

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Ağustos 2012

Yatırım Harcaması Beklentisi* (Mevsimsellikten Arındırılmış)

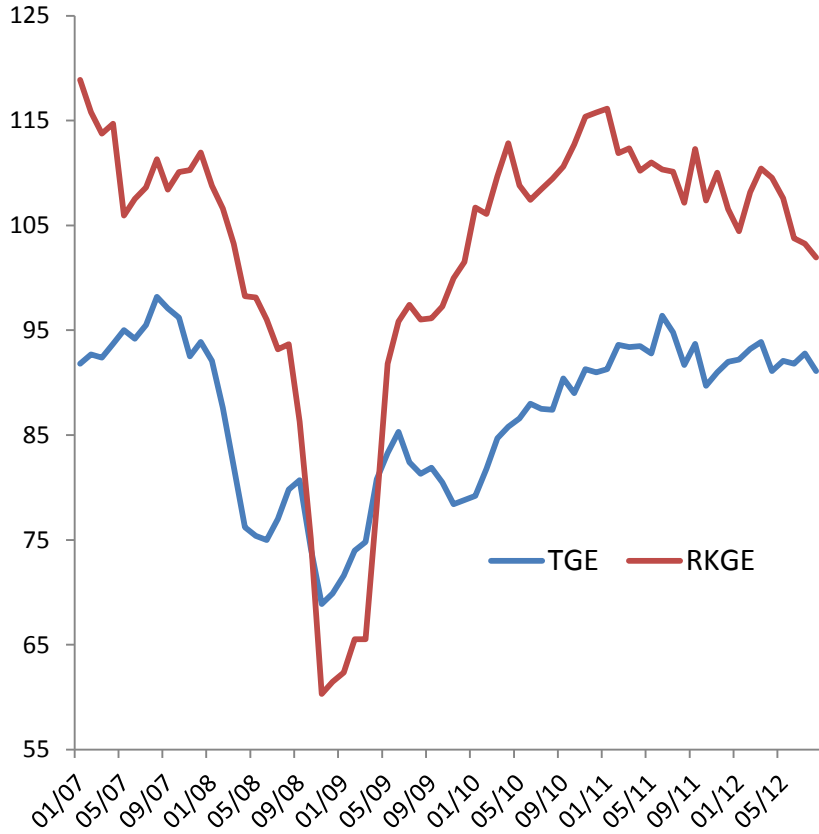

Kaynak: TCMB.

*İktisadi Yönelim Anketi Soru 23: Geçmiş on iki aya kıyasla gelecek on iki aya sabit sermaye yatırım harcaması beklentiniz.

Öncü Göstergeler

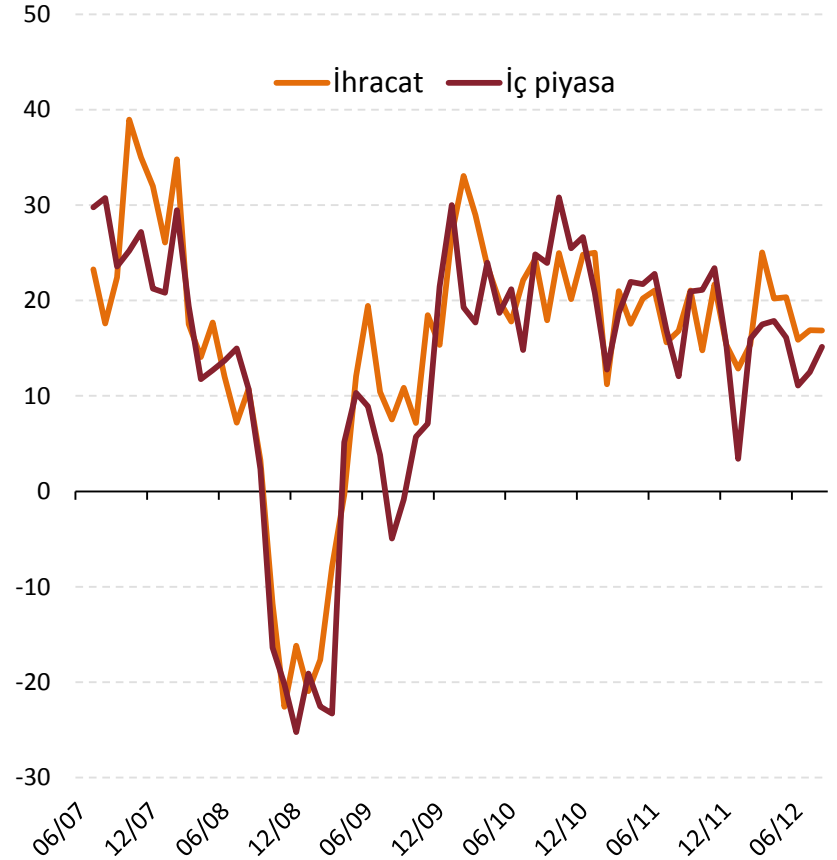
Reel Kesim ve Tüketici Güven Endeksleri

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Ağustos 2012

İYA Gelecek Üç Ay Siparişler (Mevsimsellikten Arındırılmış)

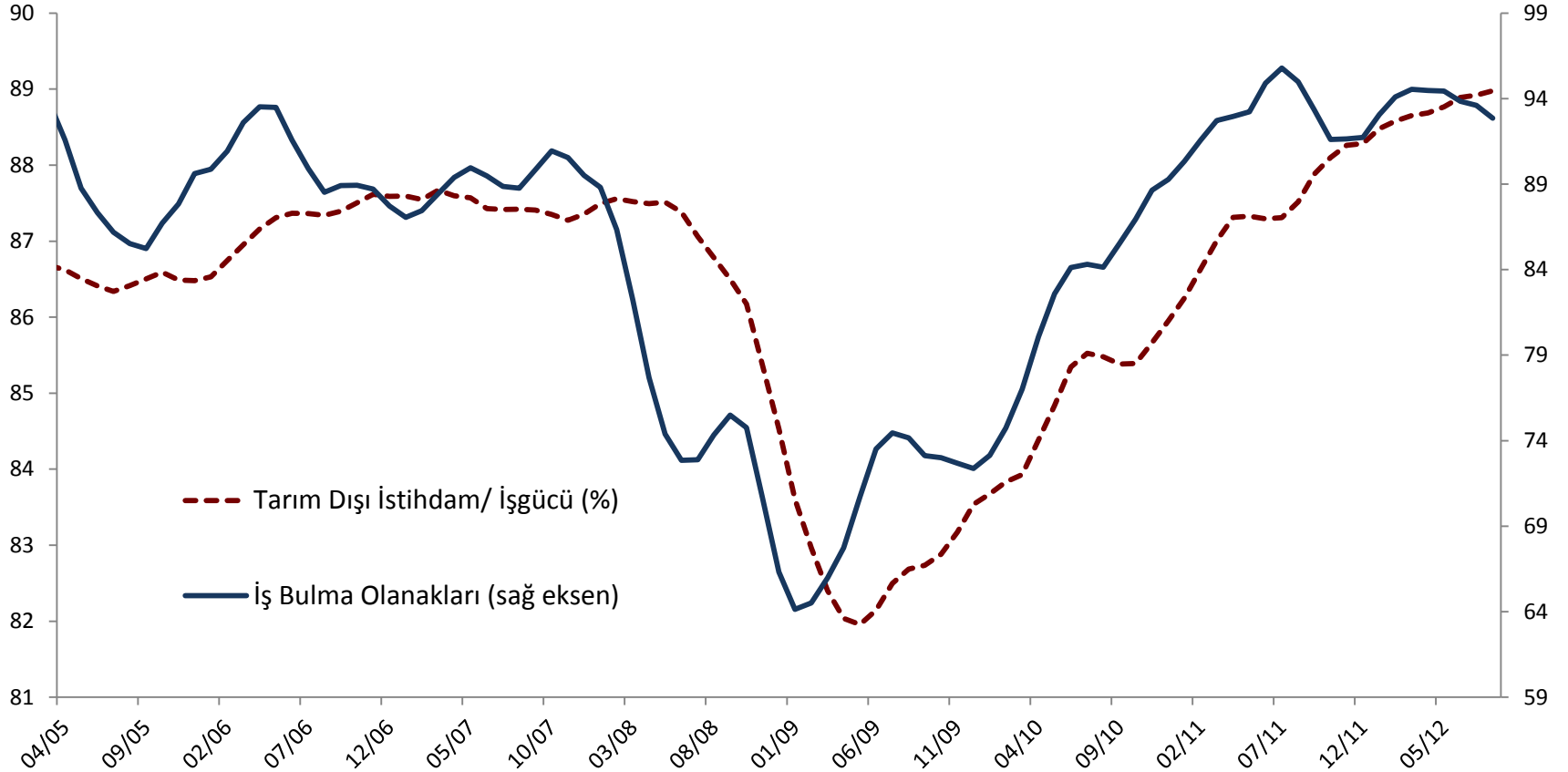

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Ağustos 2012

Öncü Göstergeler

İş Bulma Olanakları ve İstihdam (3-Aylık Hareketli Ortalama)

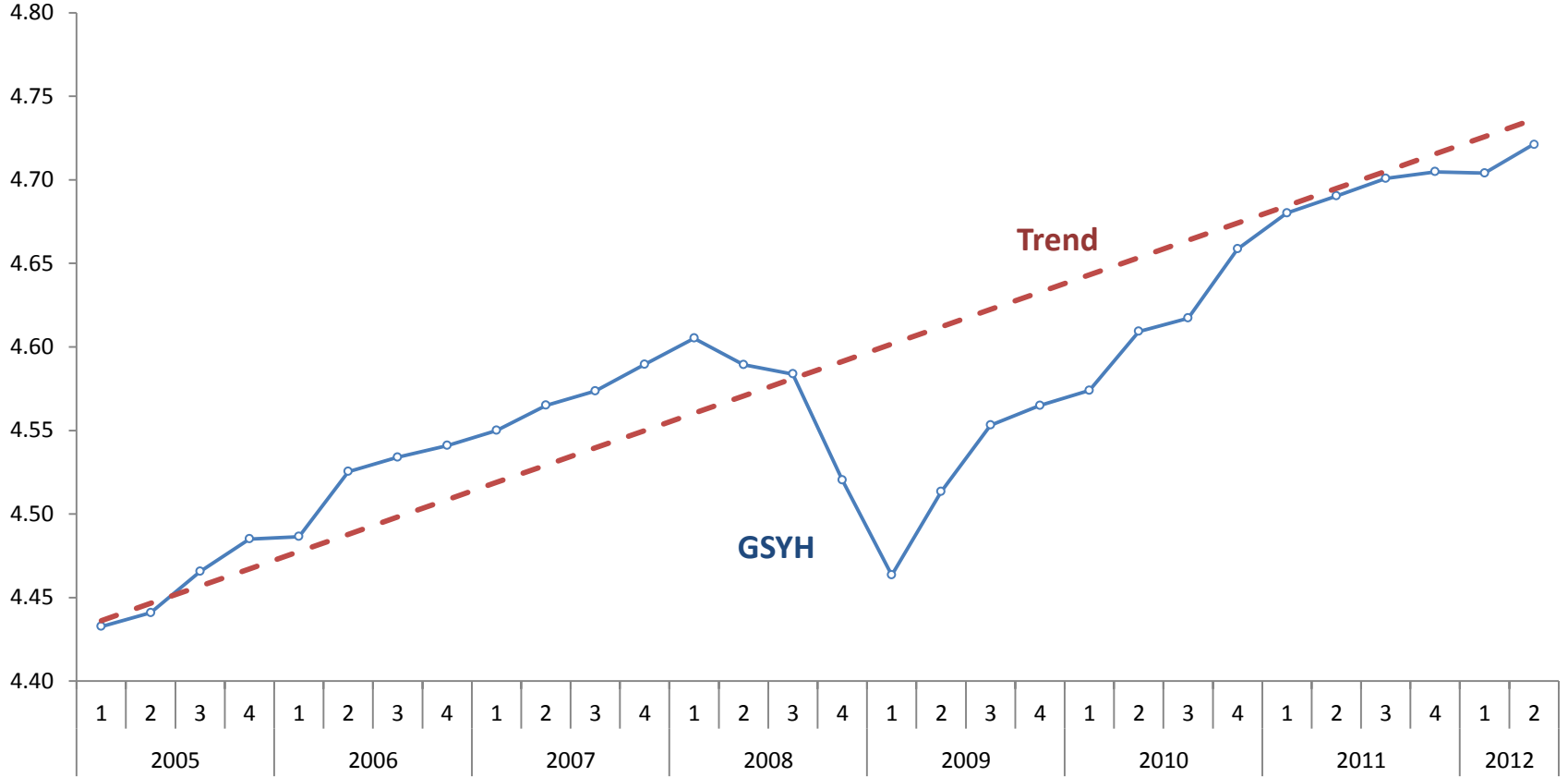

Kaynak: TCMB.

Son Veri: Ağustos 2012

Büyüme

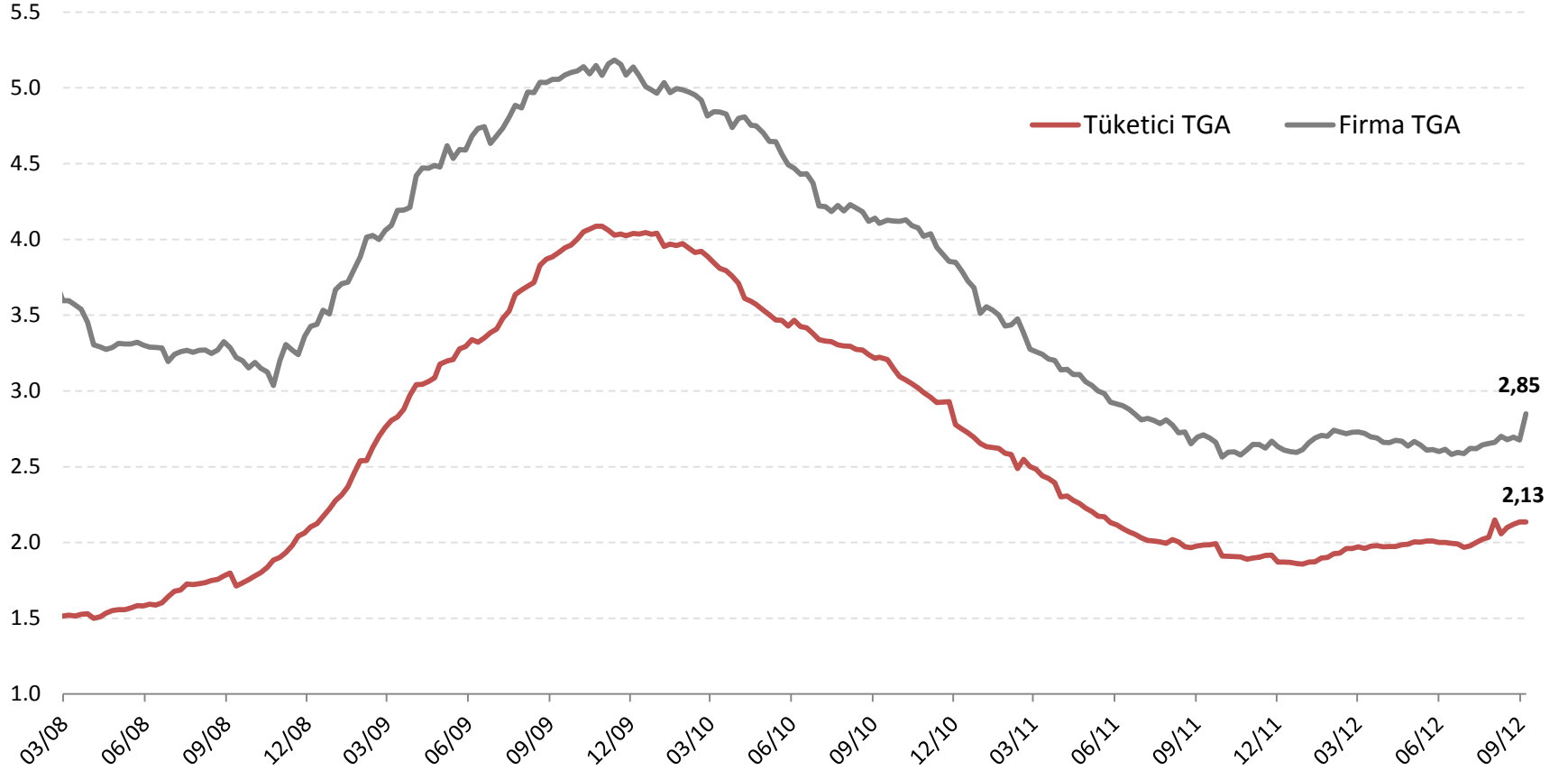
GSYH (Mevsimsellikten Arındırılmış)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Tüketici ve Firma Kredileri TGA Oranları (Yüzde)

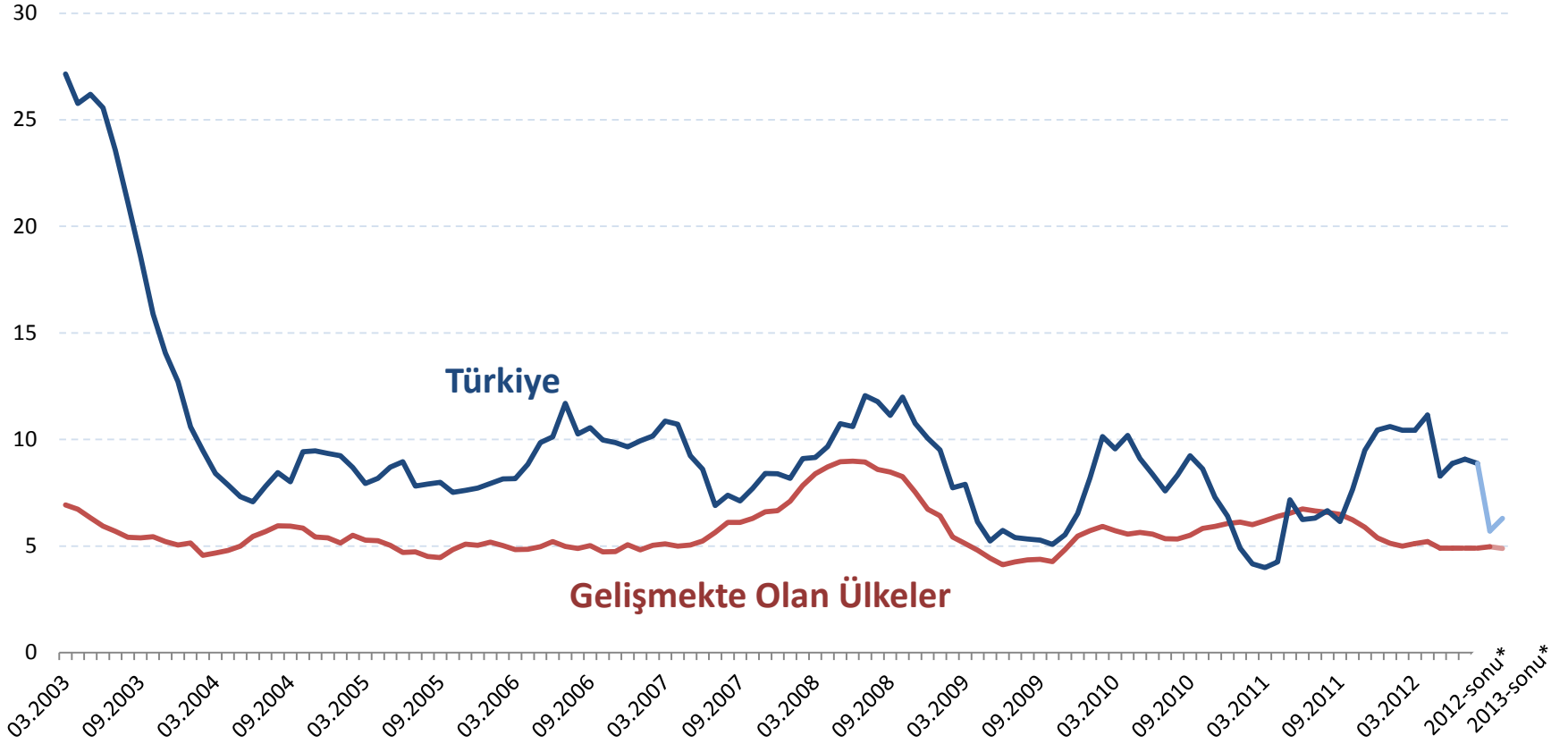
Kaynak: TCMB.

Son Veri: 7 Eylül 2012

ENFLASYON

Enflasyon Karşılaştırması

Türkiye ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Enflasyon (Yıllık Yüzde Değişim, Ağırlıklı Ortalama)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

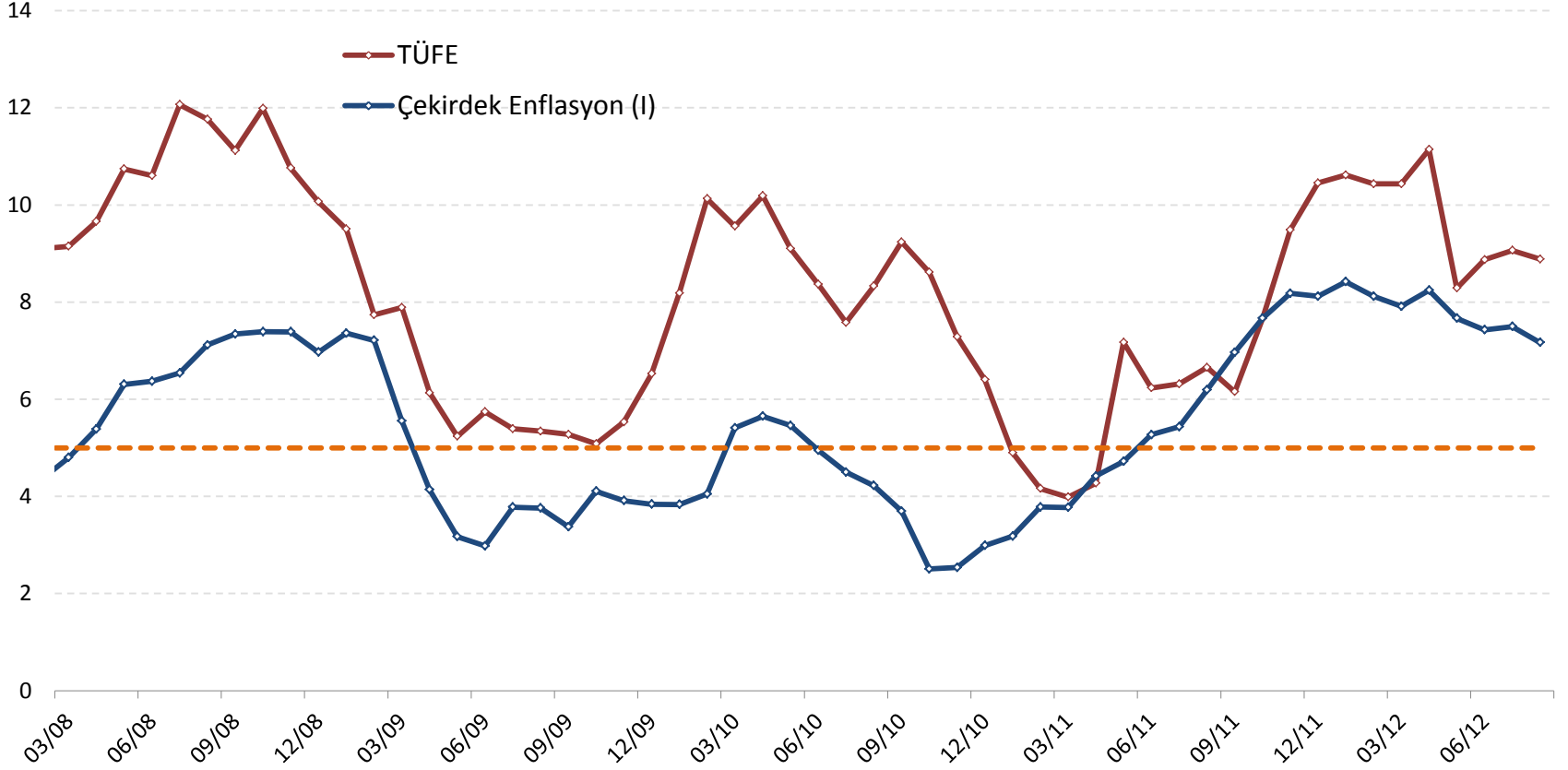
Gelişmekte olan ülkeler: Brezilya, Meksika, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Güney Afrika, Çin, Hindistan, Rusya, Türkiye, Endonezya, Arjantin, Tayland, Malezya, Kolombiya, Romanya, Ukrayna, Vietnam, Şili, Peru, Mısır, Fas, Lübnan ve S. Arabistan.

*2012 ve 2013 yıl sonu tahminleri "Consensus Forecast" ten alınmıştır.

Enflasyonun Ana Eğilimi

TÜFE ve Çekirdek Enflasyon (Yıllık Yüzde Değişim)

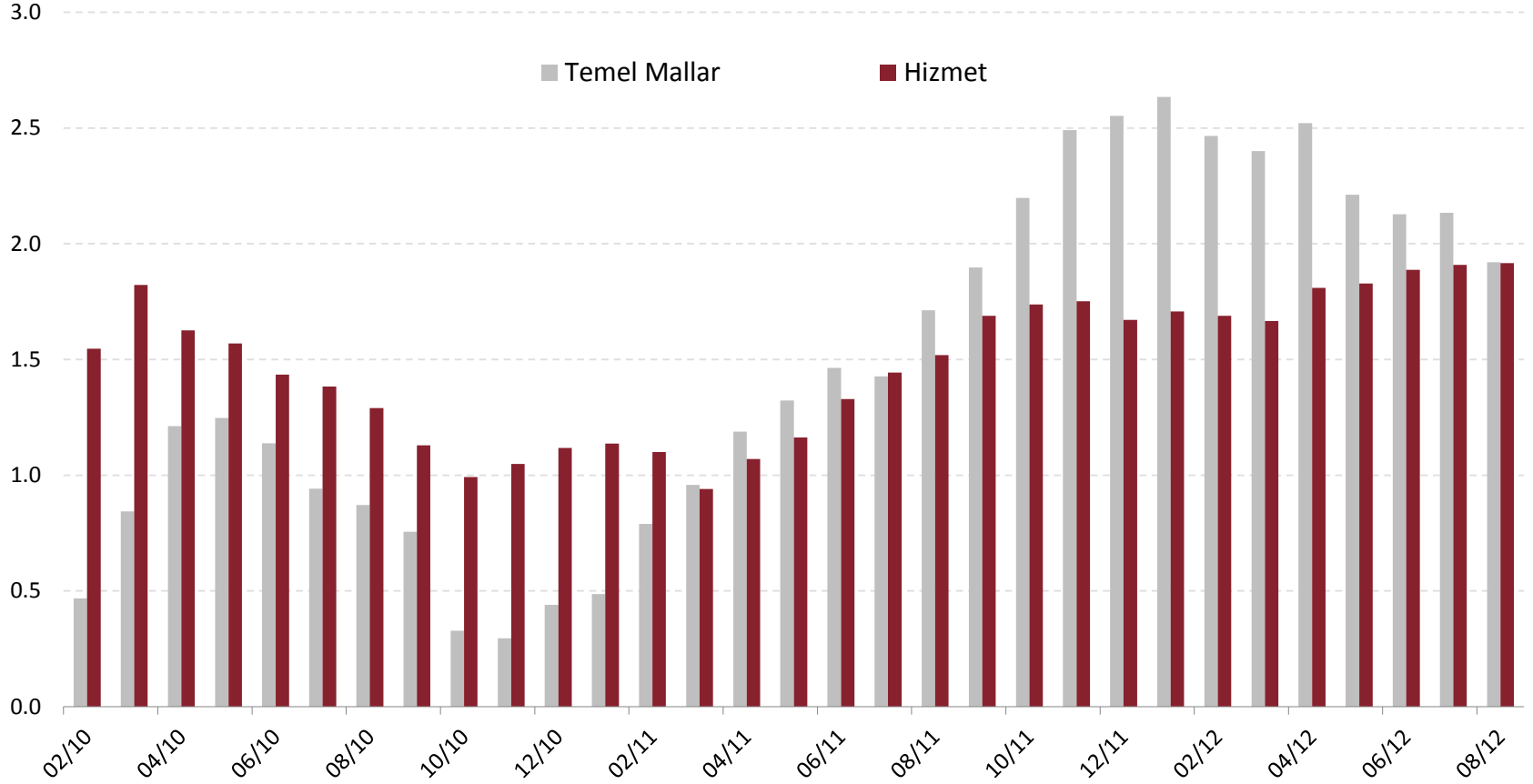

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Veri: Ağustos 2012

Enflasyonun Ana Eğilimi

TÜFE'ye Katkı (Yüzde)

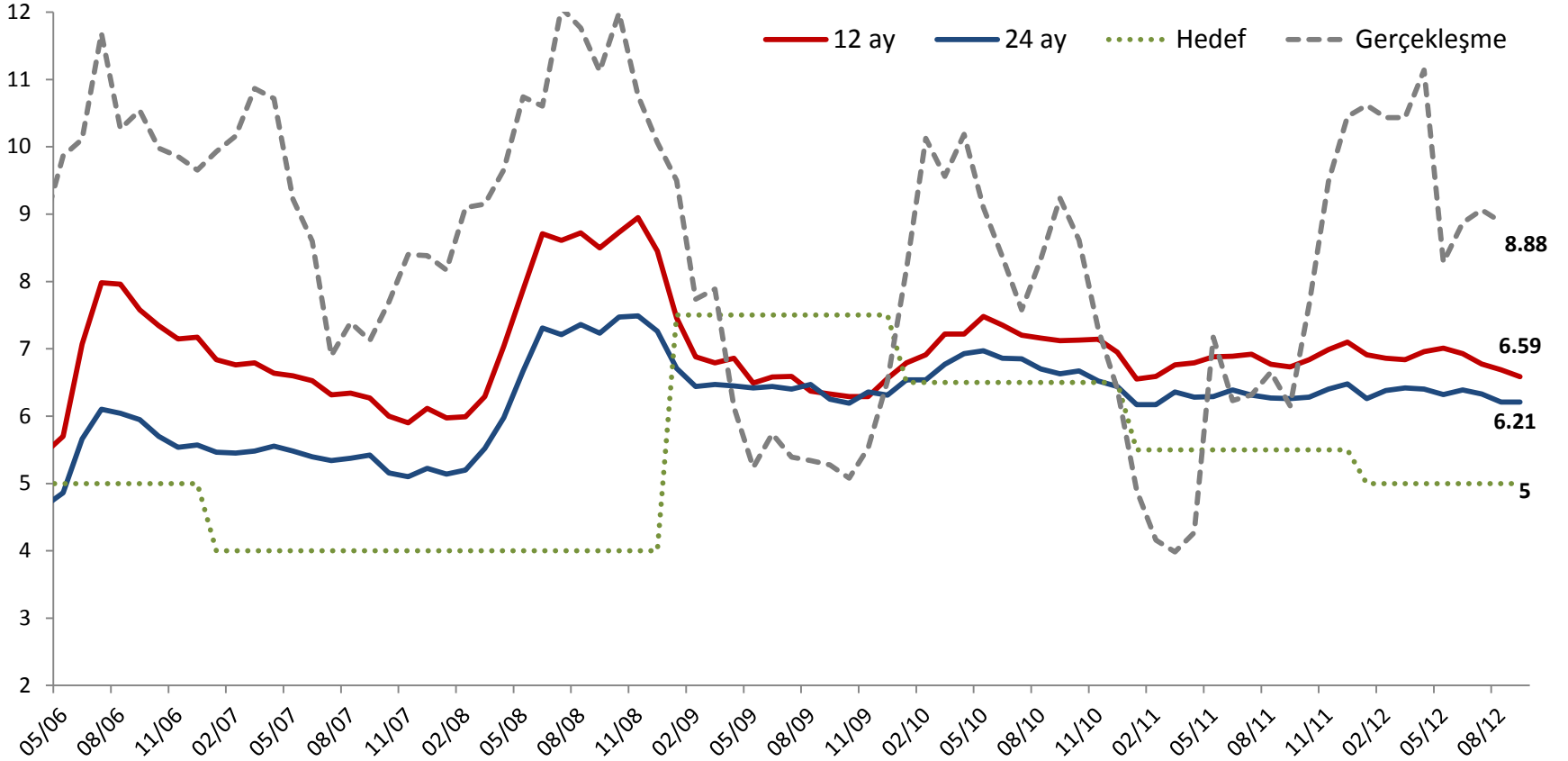

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Veri: Ağustos 2012

Enflasyon Beklentileri

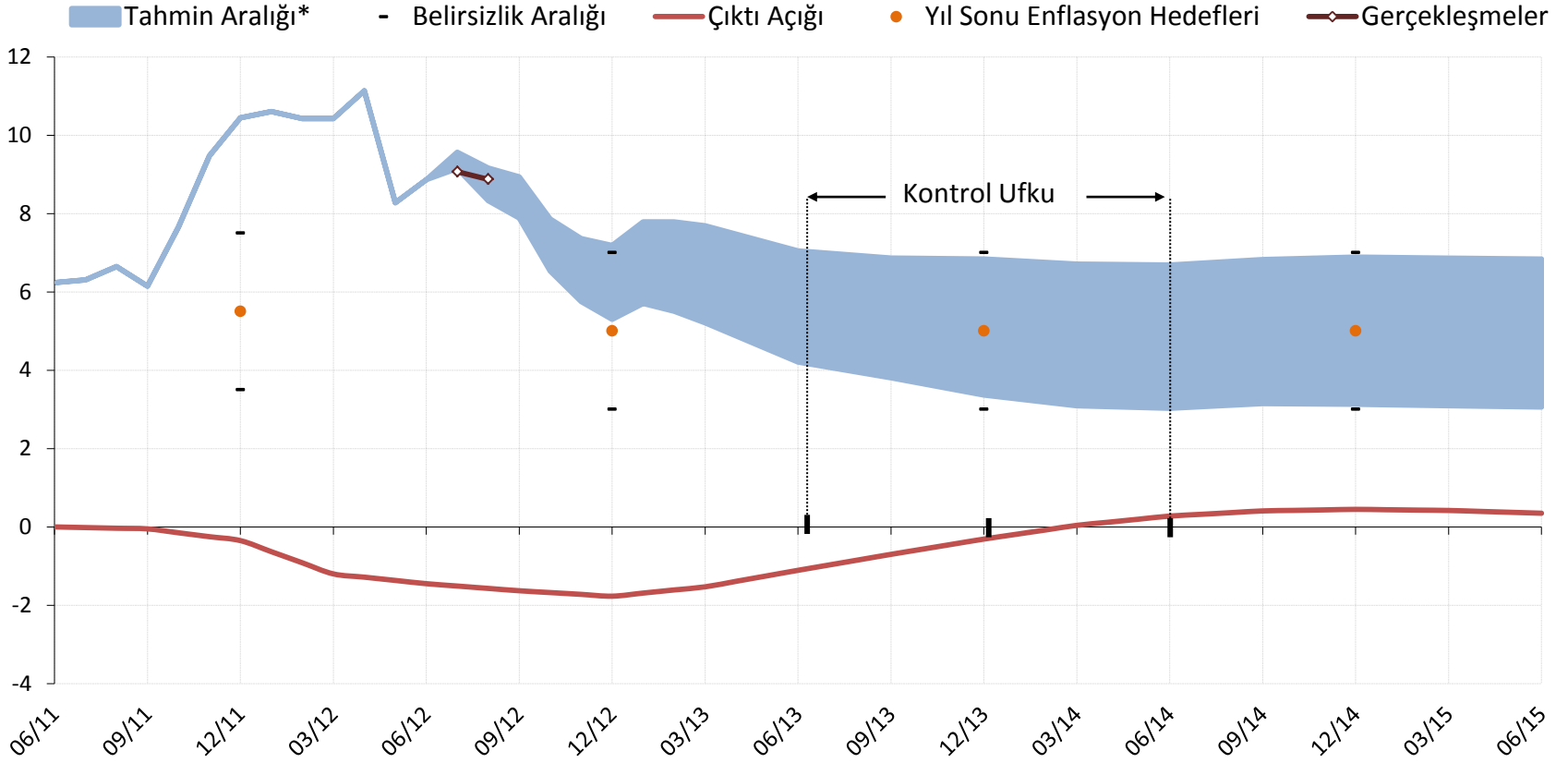
Orta Vadeli Enflasyon Beklentileri* (Yüzde)

Kaynak: TCMB.

*TCMB Beklenti Anketi Sonuçları

Enflasyon Tahminleri ve Gerçekleşmeler

Kaynak: TÜİK, TCMB

*Enflasyonun tahmin aralığı içinde kalma olasılığı yüzde 70'tir.

Genel Deęerlendirme

- Enflasyonun tek haneli seviyelere inmesi Türkiye'nin büyüme potansiyeli önündeki en önemli engeli ortadan kaldırmıştır.
- Fiyat istikrarının ve finansal istikrarın güvence altına alınması halinde 2023 yılında kişi başına düşen gayri safi yurtiçi hasıla 25.000 ABD doları hedefine ulaşabilecektir.
- Verimlilięi artırıcı yapısal reformların hayata geçirilmesi halinde kişi başı gelir bu hedefin oldukça üzerine çıkabilecektir.

Genel Deęerlendirme

- Son dönemde açıklanan veriler, iç ve dış talep arasındaki dengelenmenin öngörüldüğü şekilde sürdüğünü teyit etmektedir.
- Küresel ekonomiye dair belirsizliklerin sürmesi nedeniyle para politikasında her iki yönde de esnekliğin korunması uygun olacaktır.
- Rezerv opsiyonu katsayılarının bir miktar daha artırılırken faiz koridorunun daraltılması finansal istikrarı destekleyecektir.
- Gerekli görölmesi halinde önümüzdeki dönemde aynı doğrultuda ölçülü bir adım atılabilecektir.

Genel Deęerlendirme

- Enflasyondaki düşüşün yılın son çeyreğinde belirginleşeceği tahmin edilmektedir.
- Enflasyonun bir süre daha yüzde 5'in üzerinde seyredecek olması fiyatlama davranışlarına dair temkinli bir duruş gerektirmektedir.
- Büyümenin yılın son çeyreğinden itibaren hız kazanması ve 2013 yılında potansiyeline yakın seyretmesi beklenmektedir.

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

EKONOMİK GÖRÜNÜM

**Erdem Başçı
Başkan**

**21 Eylül 2012
Kocaeli Sanayi Odası, Kocaeli**